

Rolnictwo w województwie pomorskim w 2017 r.

Agriculture in Pomorskie Voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Gdańsku, Wydział Badań Ankietowych

Statistical Office in Gdańsk, Enquiry Surveys Division

Zespół autorski

Editorial team

Katarzyna Iljaszczuk-Więsek, Zofia Kopaczyńska, Elżbieta Metelska

Kierujący

Supervisor

Jerzy Auksztol

Prace redakcyjne

Editorial work

Gabriela Adamska-Szreder, Beata Bojarska, Magdalena Poleszuk, Aleksandra Sarnowska

Tłumaczenie

Translation

Małgorzata Kruszevska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Magdalena Wojdyńska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://gdansk.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/rolnictwo>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu kolejne wydanie publikacji *Rolnictwo w województwie pomorskim*.

Źródło danych do opracowania stanowiły zbiorcze wyniki ze sprawozdawczości i badań reprezentacyjnych, szacunki i oceny rzeczoznawców szczebla terenowego. Ponadto, w celu pełniejszego zobrazowania dynamiki zmian cen produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach, wykorzystano miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankietatorów Urzędu Statystycznego.

Na opracowanie składają się uwagi metodyczne zawierające definicje podstawowych pojęć i wskaźników, synteza wyników badań wzbogacona prezentacją graficzną wybranych zjawisk. Dane zawarte w syntezie ujęto w siedmiu rozdziałach tematycznych obejmujących gospodarkę ziemią, produkcję rolniczą, skup i ceny produktów rolnych oraz wyposażenie rolnictwa w niektóre środki produkcji. Przyjęta w opracowaniu terminologia, zastosowane klasyfikacje i grupowania danych umożliwiają ich wykorzystanie do porównań z danymi ogólnokrajowymi i innymi województwami. Całość prezentowana jest w wersji polskiej i angielskiej.

Oddając do rąk Państwa *Rolnictwo w województwie pomorskim w 2017 r.* wyrażam nadzieję, że publikacja stanowić będzie cenne źródło informacji oraz zaspokoi potrzeby informacyjne szerokiego grona czytelników zarówno w kraju, jak i za granicą.

Jerzy Auksztol

Dyrektor Urzędu Statystycznego

w Gdańsku

Gdańsk, czerwiec 2018 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents a successive edition of *Agriculture in Pomorskie Voivodship*.

The presented data were obtained on the basis of aggregated results from reports and sample surveys, local experts' estimates and evaluations. Moreover, in order to illustrate more fully the dynamics of changes in prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces, monthly price quotations provided by a network of the Statistical Office interviewers were used.

The elaboration consists of the methodological notes which contain essential definitions of concepts and indicators, synthesis of results of surveys enriched with graphs. Data in tables are grouped in seven thematic chapters including land use, agricultural output, procurement and prices of agricultural products and selected means of production used in agriculture. The applied terminology, classifications and data grouping allow for comparisons against the country and regional data. The publication has been elaborated in two language version: Polish and English.

Presenting *Agriculture in Pomorskie Voivodship in 2017*, I trust that it will be a valuable source of information and will satisfy the information needs of a wide range of readers both in Poland and abroad.

Jerzy Auksztol

Director of Statistical Office

in Gdańsk

Gdańsk, June 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
I. Gospodarka ziemią	10
<i>I. Land management</i>	
Tablica 1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	10
<i>Table 1. Agricultural land in agricultural holdings in 2017</i>	
II. Wartość produkcji rolniczej	11
<i>II. Value of agricultural output</i>	
III. Produkcja roślinna	11
<i>III. Crop output</i>	
Tablica 2. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż	15
<i>Table 2. Sown area, yields and production of cereals</i>	
Tablica 3. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory rzepaku i rzepiku	15
<i>Table 3. Sown area, yields and production of rape and turnip rape</i>	
Tablica 4. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory ziemniaków	16
<i>Table 4. Area, yields and production of potatoes</i>	
Tablica 5. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory buraków cukrowych	16
<i>Table 5. Area, yields and production of sugar beets</i>	
Tablica 6. Powierzchnia paszowa	17
<i>Table 6. Feed plant area</i>	
Tablica 7. Zbiory roślin pastewnych na paszę	17
<i>Table 7. Production of feed plants for fodder</i>	
Tablica 8. Powierzchnia, plony i zbiory warzyw gruntowych	18
<i>Table 8. Area, yields and production of field vegetables</i>	
Tablica 9. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z drzew owocowych w sadach	20
<i>Table 9. Area, yields and production of tree fruit</i>	
Tablica 10. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach	22
<i>Table 10. Area, yields and production of fruit from fruit-bearing shrubs and berry plantations</i>	
IV. Produkcja zwierzęca	24
<i>IV. Animal output</i>	
Tablica 11. Pogłowie zwierząt gospodarskich w 2017 r.	24
<i>Table 11. Livestock in 2017</i>	

V. Skup produktów rolnych	28
<i>V. Procurement of agricultural products</i>	
VI. Ceny produktów rolnych	29
<i>VI. Prices of agricultural products</i>	
VII. Środki produkcji w rolnictwie	30
<i>VII. Means of production in agriculture</i>	
Wykresy	31
<i>Charts</i>	
Wykres 1. Ludność w 2017 r.	31
<i>Chart 1. Population in 2017</i>	
Wykres 2. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2017 r.	31
<i>Chart 2. Population by economic age groups in 2017</i>	
Wykres 3. Ludność na wsi według województw w 2017 r. (Polska = 100)	32
<i>Chart 3. Rural population by voivodships in 2017 (Poland = 100)</i>	
Wykres 4. Udział ludności na wsi w ogólnej liczbie ludności danego województwa w 2017 r.	32
<i>Chart 4. Share of rural population in total number of population of a given voivodship in 2017</i>	
Wykres 5. Przyrost naturalny na wsi na 1000 ludności w 2017 r.	33
<i>Chart 5. Natural increase in rural areas per 1000 population in 2017</i>	
Wykres 6. Mediana wieku ludności na wsi w 2017 r.	33
<i>Chart 6. Median age of rural population in 2017</i>	
Wykres 7. Podział powierzchni na tereny miejskie i wiejskie według województw w 2017 r.	34
<i>Chart 7. Area division into urban and rural areas by voivodships in 2017</i>	
Wykres 8. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych i województw w 2016 r.	35
<i>Chart 8. Agricultural holdings by groups of agricultural land and voivodships in 2016</i>	
Wykres 9. Gospodarstwa rolne i powierzchnia użytków rolnych według województw w 2016 r.	36
<i>Chart 9. Agricultural holdings and area of agricultural land by voivodships in 2016</i>	
Wykres 10. Ekologiczne gospodarstwa rolne z certyfikatem według województw w 2016 r.	36
<i>Chart 10. Certified organic holdings by voivodships in 2016</i>	
Wykres 11. Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej według rodzaju i województw w 2017 r.	37
<i>Chart 11. Agricultural land in good agricultural condition by type and voivodships in 2017</i>	
Wykres 12. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	38
<i>Chart 12. Land use in agricultural holdings in 2017</i>	
Wykres 13. Globalna produkcja rolnicza w 2016 r.	38
<i>Chart 13. Gross agricultural output in 2016</i>	
Wykres 14. Zasiwy według województw w 2017 r.	39
<i>Chart 14. Sown area by voivodships in 2017</i>	
Wykres 15. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi według województw w 2017 r.	40
<i>Chart 15. Sown area of basic cereals with mixed cereals by voivodships in 2017</i>	

Wykres 16. Plony i zbiory zbóż podstawowych według województw w 2017 r.	41
<i>Chart 16. Yields and production of basic cereals by voivodships in 2017</i>	
Wykres 17. Zbiory warzyw gruntowych według województw w 2017 r.	42
<i>Chart 17. Field vegetable production by voivodships in 2017</i>	
Wykres 18. Zbiory owoców z drzew w sadach według województw w 2017 r.	43
<i>Chart 18. Tree fruit production in orchards by voivodships in 2017</i>	
Wykres 19. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach według województw w 2017 r.	44
<i>Chart 19. Production of fruit from fruit shrubs and berry plantations in orchards by voivodships in 2017</i>	
Wykres 20. Zbiory wybranych ziemioplodów w 2017 r.	45
<i>Chart 20. Production of selected crops in 2017</i>	
Wykres 21. Pogłowie bydła według województw w 2017 r.	46
<i>Chart 21. Cattle stock by voivodships in 2017</i>	
Wykres 22. Pogłowie bydła	47
<i>Chart 22. Cattle stock</i>	
Wykres 23. Pogłowie trzody chlewnej	47
<i>Chart 23. Pig stock</i>	
Wykres 24. Pogłowie trzody chlewnej według województw w 2017 r.	48
<i>Chart 25. Pig stock by voivodships in 2017</i>	
Wykres 25. Bydło na 100 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.	49
<i>Chart 25. Cattle per 100 ha of agricultural land by voivodships in 2017</i>	
Wykres 26. Trzoda chlewna na 100 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.	49
<i>Chart 26. Pigs per 100 ha of agricultural land by voivodships in 2017</i>	
Wykres 27. Drób na 100 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.	49
<i>Chart 27. Poultry per 100 ha of agricultural land by voivodships in 2017</i>	
Wykres 28. Wartość skupu produktów rolnych według województw w 2017 r. (ceny bieżące)	50
<i>Chart 28. Procurement value of agricultural products by voivodships in 2017 (current prices)</i>	
Wykres 29. Wartość i przeciętne ceny skupu ziarna zbóż (bez siewnego)	51
<i>Chart 29. Value and average procurement prices of cereal grain (excluding seed grains)</i>	
Wykres 30. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego	52
<i>Chart 30. Average procurement prices of animals for slaughter</i>	
Wykres 31. Przeciętne ceny skupu i ceny targowiskowe	52
<i>Chart 31. Average procurement and marketplace prices in 2017</i>	
Wykres 32. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.	53
<i>Chart 32. Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land by voivodships in 2017</i>	

Tablica przeglądowna	54
<i>Review table</i>	
Tablica 12. Województwo pomorskie na tle kraju i pozostałych województw w 2017 r.	54
<i>Table 12. Pomorskie Voivodship on the background of the country and other voivodships in 2017</i>	
Uwagi metodyczne	58
<i>Methodological notes</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol	Opis
<i>Symbol</i>	<i>Description</i>
„W tym”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy
“Of which”	<i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (,)	<i>used in figures represents the decimal point</i>

Skróty

Abbreviation

Skrót	Pełna nazwa	Skrót	Pełna nazwa
<i>Abbreviation</i>	<i>Complete name</i>	<i>Abbreviation</i>	<i>Complete name</i>
zł	złoty	°C	stopień Celsjusza
PLN	złoty		centigrade
tys.	tysiąc	r.	rok
mln	milion	dok.	dokończenie
	<i>million</i>	<i>cont.</i>	<i>continued</i>
szt.	sztuka	p.proc.	punkt procentowy
<i>pcs</i>	<i>piece</i>	tj.	to jest
kg	kilogram	<i>i.e.</i>	<i>that is</i>
	<i>kilogram</i>	itp.	i tym podobne
dt	decytona	<i>etc.</i>	<i>and the like</i>
	<i>deciton</i>	np.	na przykład
t	tona	<i>e.g.</i>	<i>for example</i>
	<i>tonne</i>	m.in.	między innymi
ha	hektar	<i>i.a</i>	<i>among others</i>
	<i>hectare</i>	Dz. U.	Dziennik Ustaw
l	litr	Nr	numer
	<i>litre</i>	<i>No.</i>	<i>number</i>
mm	milimetr	poz.	pozycja
	<i>millimetre</i>	GUS	Główny Urząd Statystyczny
			<i>Statistics Poland</i>

Wyniki badań – synteza

Results of the surveys – synthesis

I. Gospodarka ziemią

Powierzchnia gruntów ogółem należących do gospodarstw rolnych w 2017 r. wyniosła 843,2 tys. ha i w stosunku do 2016 r. zwiększyła się o 27,0 tys. ha (o 3,3%). W ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych 85,9% stanowiły grunty gospodarstw indywidualnych, których powierzchnia wyniosła 724,4 tys. ha.

I. Land management

The total area of land belonging to agricultural holdings in 2017 amounted to 843.2 thousand ha and was by 27.0 thousand ha (3.3%) bigger than in 2016. 85.9% of the total agricultural farm land belonged to private farms, covering the area of 724.4 thousand ha.

Tablica 1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.

Table 1. Agricultural land in agricultural holdings in 2017

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha Area in ha		Specification
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Powierzchnia ogółem	843223	724383	Total area
użytki rolne ogółem	748236	638602	total agricultural land
użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	735909	635856	agricultural land in good agricultural condition
pod zasiewami	589364	499333	sown area
grunty ugorowane	10608	9504	fallow land
uprawy trwałe	5374	3965	permanent crops
w tym sady	3270	2865	of which orchards
ogrody przydomowe	602	601	kitchen gardens
łąki trwałe	109840	103606	permanent meadows
pastwiska trwałe	20121	18847	permanent pastures
pozostałe użytki rolne	12327	2746	other agricultural land
Lasy i grunty leśne	55778	52795	Forests and forest land
Pozostałe grunty	39209	32986	Other land

Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2017 r. wyniosła 748,2 tys. ha i zwiększyła się o 23,6 tys. ha, tj. o 3,2% w stosunku do 2016 r. W ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych 735,9 tys. ha (98,4%) stanowiły użytki w dobrej kulturze rolnej (użytki rolne utrzymywane zgodnie z normami dotyczącymi zachowania wymogów ochrony środowiska), a 12,3 tys. ha (1,6%) to użytki rolne pozostałe (niebędące w dobrej kulturze rolnej).

The acreage of agricultural land in agricultural holdings reached 748.2 thousand ha in 2017. It increased by 23.6 thousand ha, i.e. 3.2% compared with 2016. 735.9 thousand ha (98.4%) of the total agricultural land in holdings were in good agricultural condition (agricultural land maintained in accordance with the environmental protection standards), while 12.3 thousand ha (1.6%) was other agricultural land (not in good agricultural condition).

W 2017 r. w ogólnej powierzchni użytków rolnych, podobnie jak w latach poprzednich, dominował udział powierzchni zasiewów (78,8%), udział łąk trwałych wyniósł 14,7%, natomiast pastwisk trwałych i gruntów ugorowanych odpowiednio 2,7% i 1,4%.

II. Wartość produkcji rolniczej

W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, globalna produkcja rolnicza zmniejszyła się (o 6,3%), na co wpływ miał zarówno spadek produkcji roślinnej (o 12,1%), jak i zwierzęcej (o 0,2%).

W omawianym roku 61,3% wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie stanowiła produkcja zwierzęca. Wartość produkcji końcowej w 2016 r. w porównaniu z poprzednim rokiem była o 6,4% niższa, co było wynikiem spadku zarówno produkcji roślinnej (o 14,8%), jak i produkcji zwierzęcej (o 0,2%).

W 2016 r. odnotowano spadek wartości towarowej produkcji rolniczej (o 4,2%), przy czym wartości produkcji roślinnej i zwierzęcej zmniejszyły się odpowiednio o 9,4% i o 0,7%.

III. Produkcja roślinna

Warunki agrometeorologiczne

Warunki agrometeorologiczne panujące w listopadzie 2016 r. sprzyjały wegetacji ozimin i stwarzały dobre warunki dla ich wzrostu i rozwoju. Większość plantacji zbóż ozimych i rzepaku ozimego, wysianych w prawidłowych terminach agrotechnicznych, rozkrzewiło się w optymalny sposób warunkujący dobre przetrzymanie. W ostatniej dekadzie miesiąca nastąpił spadek temperatur dobowych, co w połączeniu z opadami śniegu spowodowało zahamowanie wegetacji roślin.

Pogoda w grudniu 2016 r. była zróżnicowana. Na początku miesiąca wystąpiły krótkotrwałe, ale obfite opady śniegu, a następnie przyszła odwilż, która pozabawiła plantacje okrywy śnieżnej. Również temperatura w omawianym okresie ulegała istotnym wahaniom (min. średnio: minus 5°C, max. średnio: 8°C). Takie zmiany pogodowe miały wpływ na hartowanie roślin.

In 2017, like in previous years, sown area predominated in the total agricultural land (78.8% of the agricultural land), while permanent meadows accounted for 14.7% and permanent pastures and fallow land - 2.7% and 1.4% respectively.

II. Value of agricultural output

In 2016, gross agricultural output decreased by 6.3% compared with the previous year due to both lower crop output (by 12.1%) and animal output (by 0.2%).

In the analysed period, animal output accounted for 61.3% of the final value of the agricultural output in the Voivodship. The final production value in 2016 was by 6.4% lower than in the previous year, due to a 14.8% decline in crop production and a 0.2% drop in animal output.

A 4.2% decrease in the value of agricultural market output was recorded in 2016. The value of crop output decreased by 9.4% and the animal output – by 0.7%.

III. Crop output

Agro-meteorological conditions

The agro-meteorological conditions in November 2016 were conducive to vegetation of winter crops and their growth. Winter cereal and winter oilseed rape plantations, sown timely, spread optimally for good winter dormancy. Diurnal temperatures were lower during the last ten days of the month, which together with snowfalls hampered plant vegetation.

The weather was diverse in December 2016. Short but intense snowfalls at the beginning of the month were followed by thaw which melted the snow cover on plantations. Temperature also markedly fluctuated in this period (minimum average: minus 5°C, maximum average: 8°C). Such changes in weather induced cold hardening of plants.

Również w styczniu 2017 r. odnotowano zróżnicowane warunki atmosferyczne. Spadek temperatury w tym okresie osiągnął miejscami poziom nawet minus 20°C, ale występujące wcześniej obfite opady śniegu utworzyły grubą warstwę zabezpieczającą uprawy (m.in. oziminy i truskawki gruntowe), przed działaniem silnego wiatru i niskich temperatur.

Przebieg pogody w lutym 2017 r. nie stwarzał na ogół zagrożenia dla zimujących roślin. Pierwsza dekada miesiąca była mroźna, ale większość plantacji w tym okresie była pokryta śniegiem, który zabezpieczał rośliny będące w fazie spoczynku. W drugiej dekadzie lutego nastąpiło stopniowe ocieplenie, które spowodowało zanikanie pokrywy śnieżnej i rozmarzanie wierzchniej warstwy gruntu.

W marcu 2017 r. na polach odnotowano wysoki poziom wód gruntowych, co uwidoczniło się w postaci tworzących się zastoisk wodnych oraz przepętnionych rowów melioracyjnych. Taka sytuacja utrudniała rolnikom wjazd na pola i przeprowadzenie zabiegów agrotechnicznych. Przymrozki odnotowane w połowie miesiąca spowodowały utwardzenie gleby i tym samym dały możliwość m.in. wysiewu nawozów azotowych. W trzeciej dekadzie marca nastąpiło ocieplenie, które pozwoliło na rozpoczęcie siewu zbóż jarych.

Trudne warunki atmosferyczne wystąpiły w drugiej połowie kwietnia 2017 r., kiedy to w ciągu dnia panowała temperatura na poziomie około 10°C, a w nocy spadała do minus 4°C. Panujące niekorzystne warunki pogodowe były powodem przesunięcia terminu siewu części warzyw gruntowych. Przymrozki wpłynęły niekorzystnie na część upraw sadowniczych, w tym szczególnie na czereśnie będące w fazie pąka oraz truskawki w gruncie.

Pod koniec pierwszej dekady maja 2017 r. odnotowano przymrozki, które okazały się groźniejsze od przymrozków kwietniowych i dotknęły większość gatunków upraw sadowniczych. Wskutek majowych przymrozków m.in. u niektórych odmian jabłoni i grusz uszkodzeniu uległy zalążki kwiatostanów oraz kwiaty. U zbóż nastąpiło zahamowanie pobierania niektórych składników pokarmowych i wystąpienie przebarwień na blaszkach liściowych. Znaczna poprawa pogody odnotowana w drugiej dekadzie maja sprzyjała poprawie kondycji upraw, ale jednocześnie stwarzała dobre warunki do wzrostu chwastów oraz pojawienia się szkodników i chorób.

The weather was variable in January 2017. Temperature dropped locally to minus 20°C, but heavy snowfalls created a thick snow cover which protected crops (e.g. winter crops and strawberries) against strong wind and low temperature.

The weather in February 2017 did not pose a major threat to wintering plants. The first ten days of the month were frosty, but most plantations were covered in snow which protected them during winter dormancy. The second ten days of the month saw a gradual warming which melted the snow and thawed the surface layer of the ground

High level of ground water on fields forming puddles and overflowing drainage ditches were recorded in March 2017. Such a situation made it difficult for farmers to enter fields and conduct agrotechnical treatment. Frosts which occurred in mid-March hardened the soil and thus facilitated e.g. applying nitrogen fertilisers. Sowing of spring cereals was possible due to the warming in the third decade of the month.

Unfavourable weather conditions occurred in the second half of April 2017 when temperature wavered between 10°C during the day and minus 4°C at night. Adverse weather delayed sowing of part of field vegetables. Frost had an adverse effect on some orchard crops, especially cherries at bud phase and strawberries in the ground.

Frosts at the end of the first and during the third ten days of May 2017 had a more adverse effect on most fruit plants than April frosts and damaged, for example, inflorescences and flowers of some apple and pear varieties. The uptake of some nutrients in cereals was hampered and leaf blades were stained. A significant improvement in the weather during the second decade of May helped enhance the crop development, but also created good conditions for the growth of weeds, pests and diseases.

Ciepłe dni odnotowane na początku czerwca 2017 r. sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. W trzeciej dekadzie miesiąca wystąpiły obfite opady deszczu, które wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Pod koniec miesiąca zboża ozime znajdowały się w fazie nalewania ziarna, zboża jare kwitły, a rzepak ozimy wszedł w fazę budowania łuszczyn. Kondycja zbóż i rzepaku ozimego była w tym okresie na bardzo dobrym poziomie.

Chłodny lipiec 2017 r. spowodował na większości plantacji spowolnienie tempa dojrzewania roślin. Trzecia dekada lipca obfitowała w opady deszczu (miejscami odnotowano opad w wysokości 80 mm w ciągu dwóch dni), co wpłynęło na znaczne opóźnienie zbiorów jęczmienia ozimego. Ponadto zaobserwowano zjawisko wylegania roślin oraz porażenia zbóż przez choroby grzybowe.

Długotrwałe i obfite opady deszczu, które wystąpiły w sierpniu 2017 r. spowodowały opóźnienie w przeprowadzeniu prac żniwnych oraz wpłynęły na spadek jakości zbieranego ziarna. W połowie miesiąca przez część województwa przeszły nawałnice, które niszcząc i powalając drzewa dodatkowo utrudniły wjazd na pola.

Pogoda odnotowana we wrześniu 2017 r. również nie sprzyjała zbiorom roślin uprawnych. Konsekwencją opóźnienia zbiorów było uniemożliwienie wykonania terminowych uprawek poźniwnych i przedsięwzięć pod kolejne rośliny następcze. Wśród zbóż ozimych do końca września w całości został zebrany jedynie jęczmień ozimy.

Październik 2017 r. był kolejnym miesiącem z deszczową i chłodną pogodą, która znacząco opóźniła siewy zbóż ozimych. Oziminy, które zostały wysiane w prawidłowym terminie agrotechnicznym miały, ze względu na znaczne uwilgotnienie gleby, trudne warunki do prawidłowego rozwoju.

Powierzchnia zasiewów

W 2017 r. powierzchnia zasiewów wyniosła 589,4 tys. ha i była większa o 16,9 tys. ha (o 2,9%) w stosunku do 2016 r. Największa powierzchnia zasiewów znajdowała się w gospodarstwach indywidualnych i stanowiła 84,7% ogólnej powierzchni zasiewów (zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 0,1 p.proc.). W strukturze zasiewów zboża ogółem zajmowały 401,8 tys. ha, grupa roślin przemysłowych – 91,6 tys. ha, rośliny pastewne (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno) – 44,9 tys. ha, natomiast powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 18,2 tys. ha, roślin zaliczanych do grupy „pozostałe” – 12,4 tys. ha, a strączkowych konsumpcyjnych – 3,4 tys. ha.

Warm days at the beginning of June 2017 had a positive effect on the growth and development of plants. Abundant rainfalls in the third decade of the month resulted in good soil moisture. At the end of the month, winter cereals were at the stage of grain formation, while rape entered a phase of pod formation. Cereals and winter oilseed rape were in good condition during this period.

Cool July 2017 caused a slowdown in plant ripening on most plantations. The third ten days of July abounded in rainfall (locally, 80 mm during two days), which significantly delayed winter barley harvest. Moreover, the phenomenon of plant lodging and cereal diseases caused by fungi was observed.

Long-lasting and heavy precipitation that occurred in August 2017 caused a delay in harvesting and affected the quality of grain. In the middle of the month, heavy storms destroyed and knocked down trees making it more difficult to enter fields.

The weather in September 2017 was not conducive to crop harvesting. Consequently, post-harvest and pre-sowing cultivation for subsequent crops was delayed. Among winter cereals, only the harvest of winter barley was completed by the end of September.

October 2017 was another rainy and cool month. The sowing of winter cereal was, therefore, delayed. Winter crops which were sown timely, had difficult conditions for proper development due to significant waterlogging of soil.

Sown area

In 2017, the sown area amounted to 589.4 thousand ha and was by 16.9 thousand ha (2.9%) bigger than in 2016. Private farms had the largest share in the total sown area, reaching 84.7% of the total volume (by 0.1 percentage point more than in the previous year). The total cereal crop area amounted to 401.8 thousand ha, industrial crops – 91.6 thousand ha, the area of feed plants (including cereal and mixed pulses for grain) was 44.9 thousand ha, while potatoes covered 18.2 thousand ha, plants included in the group of “others” – 12.4 thousand ha and consumer pulses – 3.4 thousand ha.

Produkcja głównych upraw rolnych**Zboża**

W 2017 r. powierzchnia uprawy zbóż ogółem wyniosła 401,8 tys. ha i była o 3,5% większa od notowanej w 2016 r. Plony zbóż ogółem kształtowały się na poziomie 42,8 dt/ha, tj. o 3,4 dt/ha (o 8,6%) wyższym od uzyskanego w roku poprzednim, natomiast ich zbiory wyniosły 1717,7 tys. t, tj. o 187,0 tys. t (o 12,2%) więcej niż w 2016 r.

Łączna powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 380,2 tys. ha – o 2,4% więcej niż w roku poprzednim, natomiast ich plony osiągnęły poziom 43,2 dt/ha, o 3,5 dt/ha (o 8,8%) wyższy od uzyskanego rok wcześniej.

Szacuje się, że w porównaniu z wielkością plonów uzyskaną w 2016 r. prawie wszystkie gatunki zbóż plonowały wyżej:

- ↑ pszenica ozima – wzrost o 6,0 dt/ha (o 11,7%),
- ↑ żyto – wzrost o 2,7 dt/ha (o 9,1%),
- ↑ jęczmień ozimy – wzrost o 6,6 dt/ha (o 18,0%),
- ↑ jęczmień jary – wzrost o 0,8 dt/ha (o 2,2%),
- ↑ owies – wzrost o 1,2 dt/ha (o 3,8%),
- ↑ pszenżyto ozime – wzrost o 2,5 dt/ha (o 6,6%),
- ↑ mieszanki zbożowe ozime – wzrost o 1,7 dt/ha (o 5,2%),
- ↑ mieszanki zbożowe jare – wzrost o 1,0 dt/ha (o 3,3%),
- ↑ kukurydza na ziarno – wzrost o 7,5 dt/ha (o 12,1%)

za wyjątkiem:

- ↓ pszenicy jarej – spadek o 4,1 dt/ha (o 9,0%),
- ↓ pszenżyta jarego – spadek o 0,7 dt/ha (o 2,2%).

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 1640,6 tys. t, tj. o 11,3% więcej niż w roku poprzednim.

Production of main agricultural crop**Cereals**

In 2017, the total area under cereals amounted to 401.8 thousand ha, by 3.5% more than in 2016. The total cereal yield stood at 42.8 dt/ha, which was by 3.4 dt/ha (8.6%) higher than in the previous year. 1717.7 thousand tonnes were harvested, i.e. by 187.0 thousand tonnes (12.2%) more than in 2016.

The total sown area under basic cereals including mixed cereals came to 380.2 thousand ha – by 2.4% more than in the previous year. Their yield reached 43.2 dt/ha, by 3.5 dt/ha (8.8%) more than in the previous year.

It is estimated that, in comparison with the yields obtained in 2016, almost all cereals yielded higher than in the previous year:

- ↑ winter wheat – up by 6.0 dt/ha (11.7%),
- ↑ rye – up by 2.7 dt/ha (9.1%),
- ↑ winter barley – up by 6.6 dt/ha (18.0%),
- ↑ spring barley – up by 0.8 dt/ha (2.2%),
- ↑ oats – up by 1.2 dt/ha (3.8%),
- ↑ spring triticale – down by 0.7 dt/ha (2.2%),
- ↑ winter mixed cereals – up by 1.7 dt/ha (5.2%),
- ↑ spring mixed cereals – up by 1.0 dt/ha (3.3%),
- ↑ maize for grain – up by 7.5 dt/ha (12.1%),

excluding:

- ↓ spring wheat – down by 4.1 dt/ha (9.0%),
- ↓ winter triticale – up by 2.5 dt/ha (6.6%),

The crop of basic cereals including mixed cereal was estimated at 1640.6 thousand tonnes, i.e. by 11.3% more than in the prior year.

Tablica 2. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż**Table 2. Sown area, yields and production of cereals**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2016 = 100	
O G Ó Ł E M TOTAL				
Powierzchnia w tys. ha	388,2	401,8	103,5	Area in thousand ha
Plony z 1 ha w dt	39,4	42,8	108,6	Yields per 1 ha in dt
Zbiory w tys. t	1530,7	1717,7	112,2	Harvests in thousand t
W tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI of which BASIC CEREALS INCLUDING MIXED CEREALS				
Powierzchnia w ha	371,2	380,2	102,4	Area in thousand ha
Plony z 1 ha w dt	39,7	43,2	108,8	Yields per 1 ha in dt
Zbiory w tys. t	1473,9	1640,6	111,3	Harvests in thousand t

Zboża intensywne (pszenicę, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 258,9 tys. ha, o 3,5 tys. ha większej niż w 2016 r. Udział powierzchni zasiewów zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 68,1%, co oznacza spadek o 0,7 p.proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Zboża ekstensywne (żyto, owies i mieszanki zbożowe) zasiano na powierzchni 121,3 tys. ha, o 5,5 tys. ha (o 4,7%) większej niż rok wcześniej, a ich udział w powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 31,9% i zwiększył się o 0,7 p.proc. w stosunku do roku poprzedniego.

Rzepak i rzepik

W 2017 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego łącznie) wyniosła 80,2 tys. ha (w tym 96,8% stanowiły zasiewy rzepaku ozimego) i była większa o 23,7% od notowanej w 2016 r. Plony rzepaku i rzepiku były wyższe o 4,1 dt/ha od uzyskanych w poprzednim roku i wyniosły 32,4 dt/ha, natomiast ich zbiory kształtowały się na poziomie 259,5 tys. t, co oznacza wzrost o 76,2 tys. t (o 41,6%) w stosunku do uzyskanych w 2016 r.

Intensive cereals (wheat, barley and triticale) were sown on the area of 258.9 thousand ha, by 3.5 thousand ha bigger than in 2016. The sown area of intensive cereals made up 68.1% of basic cereals including mixed cereals and was by 0.7 percentage points down on the previous year.

Extensive cereals (rye, oats and mixed cereals) were sown on the area of 121.3 thousand ha, by 5.5 thousand ha (4.7%) bigger than in the previous year. Their share in the total sown area of basic cereals including mixed cereals reached 31.9%, by 0.7 percentage points more than a year earlier.

Rape and turnip rape

In 2017, the acreage of rape and turnip rape (both winter and spring varieties) amounted to 80.2 thousand ha (96.8% of which was winter rape acreage) and was by 23.7% bigger than that recorded in 2016. Rape and turnip rape yields were by 4.1 dt/ha higher than in the previous year and reached 32.4 dt/ha. Their harvest stood at 259.5 thousand tonnes, i.e. by 76.2 thousand tonnes (41.6%) more than in 2016.

Tablica 3. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory rzepaku i rzepiku**Table 3. Sown area, yields and production of rape and turnip rape**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2016 = 100	
Powierzchnia w tys. ha	64,8	80,2	123,7	Area in thousand ha
Plony z 1 ha w dt	28,3	32,4	114,5	Yields per 1 ha in dt
Zbiory w tys. t	183,3	259,5	141,6	Harvests in thousand t

Ziemniaki

W 2017 r. powierzchnia uprawy ziemniaka (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych) wyniosła 18,3 tys. ha i była mniejsza o 4,7% niż w 2016 r.

Warunki pogodowe panujące w 2017 r., ciągłe opady deszczu, niskie temperatury oraz brak słońca były niekorzystne dla wegetacji ziemniaków. Ostatecznie plon ziemniaków w 2017 r. oszacowano na poziomie 291 dt/ha, o 4,3% niższym od uzyskanego przed rokiem. Zbiory ziemniaków wyniosły 530,9 tys. t i były niższe o 51,0 tys. t (o 8,8%) w stosunku do 2016 r.

Potatoes

In 2017, the area under potatoes (including the area of crops in kitchen gardens) amounted to 18.3 thousand ha and was by 4.7% smaller than in 2016.

The weather conditions in 2017, continuous rainfalls, low temperature and little insulation were not favourable for potato growth. Finally, the yield of potatoes in 2017 was estimated at 291 dt/ha, by 4.3% lower than in the previous year. The potato output amounted to 530.9 thousand tonnes, by 51.0 thousand tonnes (8.8%) less than in 2016.

Tablica 4. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory ziemniaków ^a**Table 4. Area, yields and production of potatoes ^a**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2016 = 100	
Powierzchnia w tys. ha	19,2	18,3	95,3	Area in thousand ha
Plony z 1 ha w dt	304	291	95,7	Yields per 1 ha in dt
Zbiory w tys. t	581,9	530,9	91,2	Harvests in thousand t

a łącznie z ogrodami przydomowymi.

a Including kitchen gardens.

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 10,1 tys. ha i była o 9,2% większa od notowanej w 2016 r.

Sugar beets

Sugar beet acreage totalled 10.1 thousand ha and was by 9.2% bigger than in 2016.

Tablica 5. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory buraków cukrowych**Table 5. Area, yields and production of sugar beets**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	2016 = 100		
Powierzchnia w tys. ha	9,3	10,1	109,2	<i>Area in thousand ha</i>
Plony z 1 ha w dt	743	688	92,6	<i>Yields per 1 ha in dt</i>
Zbiory w tys. t	689,2	696,4	101,1	<i>Harvests in thousand t</i>

Plony buraków cukrowych ukształtowały się na poziomie 688 dt/ha, co oznacza spadek o 7,4% w stosunku do 2016 r.

Zbiory buraków cukrowych natomiast określono na poziomie 696,4 tys. t, o 7,2 tys. t (o 1,1%) wyższym niż rok wcześniej.

Sugar beet yield stood at 688 dt/ha, a decrease of 7.4% compared with 2016.

The sugar beet production was set at 696.4 thousand tonnes, by 7.2 thousand tonnes (1.1%) more than a year earlier.

Rośliny pastewne

W 2017 r. ogólna powierzchnia paszowa roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła 174,8 tys. ha i była mniejsza o 1,0 tys. ha (o 0,6%) od notowanej w roku poprzednim.

Powierzchnia trwałych użytków zielonych zwiększyła się o 1,3% w stosunku do roku poprzedniego i w 2017 r. wyniosła 130,0 tys. ha. W odniesieniu do 2016 r. zmniejszyła się powierzchnia polowych upraw pastewnych (o 5,5%), która wyniosła 44,9 tys. ha.

Feed plants

In 2017, the area of feed plants grown as main crop, including permanent green agricultural land totalled 174.8 thousand ha and was by 1.0 thousand ha (0.6%) smaller than that recorded in the previous year.

The acreage of permanent green agricultural land increased by 1.3% in relation to the previous year and reached 130.0 thousand ha in 2017. The area of field fodder crops was smaller (by 5.5%) than in 2016 and amounted to 44.9 thousand ha.

Tablica 6. Powierzchnia paszowa**Table 6. Feed plant area**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w tys. ha	in thousand ha	2016 = 100	
Ogółem	175,8	174,8	99,4	Total
Trwałe użytki zielone	128,3	130,0	101,3	Permanent green agricultural land
Polowe uprawy pastewne	47,5	44,9	94,5	Field fodder crops

W porównaniu z 2016 r. w grupie polowych upraw pastewnych odnotowano spadek powierzchni okopowych pastewnych (o 32,5%), kukurydzy na zielonkę (o 14,9%), przy jednoczesnym zwiększeniu powierzchni motylkowych drobnonasiennych łącznie z innymi pastewnymi trawami i pastwiskami polowymi (o 8,1%).

In the group of field fodder, as compared with 2016, a 32.5% decline was recorded in the acreage of feed root plants. The area of maize for green forage also decreased (by 14.9%), while small-seed legume and other feed grass acreage together with pasture fields increased (by 8.1%).

Tablica 7. Zbiory roślin pastewnych na paszę**Table 7. Production of feed plants for fodder**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w t	in t	2016 = 100	
Okopowe pastewne	16,1	9,5	59,1	Feed root plants
Strączkowe pastewne	69,0	51,4	74,5	Pulses feed
Motylkowe drobnonasienne ^a	519,2	578,0	111,3	Small-seed legumes ^a
Kukurydza na zielonkę	946,9	854,3	90,2	Maize for green forage
Trwałe użytki zielone ^b	555,5	556,6	100,2	Permanent green agricultural land ^b
łąki trwałe	479,6	483,2	100,8	permanent meadows
pastwiska trwałe	75,9	73,3	96,6	permanent pastures

a łącznie z innymi pastewnymi trawami i pastwiskami polowymi. b W przeliczeniu na siano.

a Including other feed grass and pasture fields. b In hay equivalent.

W 2017 r. zbiory upraw pastewnych wyniosły:

- okopowych pastewnych – 9,5 tys. t, co oznacza spadek o 6,6 tys. t (o 40,9%) w stosunku do roku poprzedniego,

In 2017, feed crop harvest was as follows:

- feed root plants – 9.5 thousand t, i.e. a fall of 6.6 thousand t (40.9%) against the previous year's volume,

- strączkowych pastewnych – 51,4 tys. t, spadek o 17,6 tys. t (o 25,5%),
- kukurydzy na zielonkę – 854,3 tys. t, spadek o 92,6 tys. t (o 9,8%),
- trwałych użytków zielonych (w przeliczeniu na siano) – 556,6 tys. t, wzrost o 1,1 tys. t (o 0,2%).

Zbiory roślin motylkowych drobnonasiennych (łącznie z innymi pastewnymi trawami i pastwiskami polowymi) zwiększyły się o 58,8 tys. t (o 11,3%) i wyniosły 578,0 tys. t.

Produkcja głównych upraw ogrodnich

Warzywa gruntowe

W 2017 r. powierzchnia uprawy warzyw gruntowych, z uwzględnieniem areatu uprawy warzyw w ogrodach przydomowych, kształtowała się na poziomie 7,5 tys. ha i była większa o 4,7% od notowanej przed rokiem. Łącznie zebrano 130,9 tys. t warzyw gruntowych, tj. o 9,4% więcej niż przed rokiem

- pulses feed – 51.4 thousand t, i.e. a fall of 17.6 thousand t (25.5%),
- maize for green forage – 854.3 thousand t, a fall of 92.6 thousand t (9.8%),
- permanent green agricultural land (hay equivalent) – 556.6 thousand t, a rise of 1.1 thousand t (0.2%).

Small-seeded legume output (including other feed grass and pasture fields) increased by 58.8 thousand tonnes (11.3%) and amounted to 578.0 thousand tonnes.

Production of major horticultural crops

Field vegetables

In 2017, the land under field vegetables, including the acreage of vegetable production in kitchen gardens, stood at 7.5 thousand ha, by 4.7% more than in the previous year. A total of 130.9 thousand tonnes of field vegetables were gathered, i.e. by 9.4% more than a year earlier.

Tablica 8. Powierzchnia, plony i zbiory warzyw gruntowych ^a

Table 8. Area, yields and production of field vegetables ^a

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2016 = 100	
POWIERZCHNIA ^b w ha AREA ^b in ha				
Ogółem	7134	7471	104,7	Total
Kapusta	571	628	109,9	Cabbages
Kalafiory	107	115	107,5	Cauliflowers
Cebula	226	233	103,0	Onions
Marchew jadalna	837	948	113,2	Carrots
Buraki ćwikłowe	238	278	116,7	Beets
Ogórki	392	380	96,9	Cucumbers
Pomidory	52	60	115,3	Tomatoes
Pozostate ^c	4711	4829	102,5	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt				
Kapusta	425	405	95,3	Cabbages
Kalafiory	227	205	90,3	Cauliflowers
Cebula	218	202	92,7	Onions
Marchew jadalna	343	366	106,7	Carrots
Buraki ćwikłowe	253	241	95,3	Beets
Ogórki	143	138	96,5	Cucumbers
Pomidory	149	142	95,3	Tomatoes
Pozostate ^b	99	105	106,1	Others ^b

a Dane o powierzchni poszczególnych gatunków warzyw gruntowych uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. b Stan w czerwcu. c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, groch zielony, fasola szparagowa, kukurydza cukrowa, koper i inne.

a Data on area of each vegetable species include kitchen garden crops. b As of June. c Parsley, leek, celery, radish, lettuce, rhubarb, green peas, string beans, sweetcorn, dill and others.

Tablica 8. Powierzchnia, plony i zbiory warzyw gruntowych ^a (dok.)**Table 8. Area, yields and production of field vegetables ^a (cont.)**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2016 = 100		
ZBIORY w t PRODUCTION in t				
Ogółem	119631	130910	109,4	Total
Kapusta	24279	25401	104,6	Cabbages
Kalafiory	2429	2358	97,1	Cauliflowers
Cebula	4933	4713	95,5	Onions
Marchew jadalna	28744	34725	120,8	Carrots
Buraki ćwikłowe	6024	6680	110,9	Beets
Ogórki	5619	5244	93,3	Cucumbers
Pomidory	776	852	109,8	Tomatoes
Pozostate ^b	46827	50937	108,8	Others ^b

a Dane o powierzchni poszczególnych gatunków warzyw gruntowych uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, groch zielony, fasola szparagowa, kukurydza cukrowa, koper i inne.

a Data on area of each vegetable species include kitchen garden crops. b Parsley, leek, celery, radish, lettuce, rhubarb, green peas, string beans, sweetcorn, dill and others.

W 2017 r. kapustę uprawiano na powierzchni 0,6 tys. ha, tj. o 9,9% większej niż przed rokiem, a jej plon był niższy o 4,7% od uzyskanego w 2016 r. W efekcie zebrano 25,4 tys. t kapusty, tj. o 4,6% więcej niż w 2016 r.

Kalafiory uprawiano na powierzchni 0,1 tys. ha, tj. o 7,5% większej niż w 2016 r. Przy plonie niższym o 9,7% zebrano 2,4 tys. t i była to ilość mniejsza o 2,9% od zebranej przed rokiem.

Powierzchnia uprawy cebuli wyniosła 0,2 tys. ha i zwiększyła się na przestrzeni roku o 3,0%. Razem zebrano 4,7 tys. t cebuli, tj. o 4,5% mniej niż przed rokiem, przy plonie niższym o 7,3%.

W 2017 r. zbiory marchwi jadalnej wyniosły 34,7 tys. t i były o 20,8% wyższe od uzyskanych w 2016 r., a plonowanie kształtowało się na poziomie wyższym o 6,7% w odniesieniu do 2016 r. Powierzchnia uprawy tego gatunku została określona na poziomie 0,9 tys. ha i była wyższa o 13,2% niż rok wcześniej.

W 2017 r. powierzchnia uprawy buraków ćwikłowych kształtowała się na poziomie 0,3 tys. ha i była o 16,7% wyższa niż rok wcześniej. Przy plonie niższym o 4,7% od uzyskanego przed rokiem zebrano 6,7 tys. t buraków, tj. o 10,9% więcej niż w 2016 r.

Cabbages were grown on the area of 0.6 thousand ha in 2017, i.e. by 9.9% bigger than a year earlier. They yielded by 4.7% lower than in 2016. As a result, 25.4 thousand tonnes were harvested, i.e. by 4.6% more than in 2016.

Cauliflowers were grown on the area of 0.1 thousand ha, by 7.5% bigger than in 2016. The yield was lower by 9.7% and 2.4 thousand tonnes of cauliflowers were harvested, i.e. by 2.9% less than in 2016.

Onion acreage amounted to 0.2 thousand ha and increased by 3.0% over the year. A total of 4.7 thousand tonnes of onion was gathered, i.e. by 4.5% less than a year earlier, with the yield by 7.3% lower.

In 2017, the harvest of edible carrots totalled 34.7 thousand tonnes and was by 20.8% higher than in 2016. The yield was by 6.7% bigger than in 2016. The acreage, estimated at 0.9 thousand ha, was by 13.2% bigger than that recorded in 2016.

Beet acreage reached 0.3 thousand ha in 2017, by 16.7% more than in the previous year. The yield was by 4.7% lower than a year earlier, 6.7 thousand tonnes of beets were harvested i.e. by 10.9% more than in 2016.

Powierzchnia uprawy ogórków wyniosła 0,4 tys. ha i zmniejszyła się w skali roku o 3,1%. Zebrano 5,2 tys. t ogórków, tj. o 6,7% mniej niż w 2016 r., przy plonowaniu niższym o 3,5%.

Pomidory, które nie znajdują w województwie pomorskim optymalnych warunków do uprawy, w 2017 r. zajmowały powierzchnię bliską 0,1 tys. ha, tj. o 15,3% większą niż przed rokiem. Przy plonie niższym o 4,7% w stosunku do poprzedniego roku zebrano 0,9 tys. t pomidorów, tj. o 9,8% więcej.

Łączne zbiory warzyw zaliczanych do grupy „pozostałe”, tj. pietruszki, porów, selerów, rzodkiewki, sałaty, rabarbaru, grochu zielonego, fasoli szparagowej, kukurydzy cukrowej, kopru i innych, wyniosły 50,9 tys. t i były o 8,8% wyższe od uzyskanych rok wcześniej. Na taką produkcję wpłynęło zwiększenie powierzchni uprawy (o 2,5%) i wzrost plonowania (o 6,1%).

Owoce z drzew

W 2017 r. produkcja owoców z drzew w sadach została oszacowana na 16,8 tys. t, tj. o 26,1% mniej niż w poprzednim roku. O niższych zbiorach owoców z drzew w sadach zadecydowała znacznie mniejsza niż przed rokiem produkcja badanych gatunków owoców. Przymrozki odnotowane w połowie kwietnia i pod koniec pierwszej dekady maja 2017 r. znalazły odzwierciedlenie w obniżeniu plonów owoców.

Land under cucumbers amounted to 0.4 thousand ha and decreased by 3.1% over the year. 5.2 thousand tonnes of cucumbers were harvested, i.e. by 6.7% less than in 2016, and the yield was lower by 3.5%.

Tomatoes, which do not have optimal conditions for growth in Pomorskie Voivodship, covered the area of nearly 0.1 thousand ha, by 15.3% bigger than a year earlier. With the yield lower by 4.7% than a year earlier, 0.9 thousand tonnes of tomatoes, i.e. by 9.8% more, were harvested.

The total output of vegetables classified as “others” – parsley, leek, celery, radish, lettuce, rhubarb, green peas, string bean, sweetcorn, dill and others – reached 50.9 thousand tonnes and was 8.8% above the previous year’s figure. Such output was due to by 2.5% bigger crop area and by 6.1% higher yield.

Tree fruit

In 2017, tree fruit output was estimated at 16.8 thousand tonnes, i.e. by 26.1% less than in the previous year. This was due to a substantially lower production of the analysed fruit species. Frost in mid-April and at the end of the first decade of May 2017 resulted in lower yields.

Tablica 9. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z drzew owocowych w sadach

Table 9. Area, yields and production of tree fruit

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2016 = 100	
POWIERZCHNIA w ha AREA in ha				
Ogółem	2802	2761	98,6	Total
Jabłonie	2142	2158	100,8	Apples
Grusze	89	92	103,9	Pears
Śliwy	131	130	99,5	Plums
Wiśnie	235	227	96,8	Sour cherries
Czereśnie	131	126	96,2	Sweet cherries
Pozostałe ^a	74	28	38,1	Others ^a

a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

a Apricots, peaches, walnuts.

Tablica 9. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z drzew owocowych w sadach (dok.)**Table 9. Area, yields and production of tree fruit (cont.)**

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	2016 = 100		
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt				
Jabłonie	96,4	71,2	73,9	Apples
Grusze	60,1	52,3	87,0	Pears
Śliwy	42,2	32,2	76,3	Plums
Wiśnie	27,4	15,3	55,8	Sour cherries
Czereśnie	23,2	13,1	56,5	Sweet cherries
Pozostate ^a	9,7	8,0	82,5	Others ^a
ZBIORY w t PRODUCTION in t				
Ogółem	22744	16797	73,9	Total
Jabłonie	20641	15361	74,4	Apples
Grusze	533	482	90,4	Pears
Śliwy	552	419	75,9	Plums
Wiśnie	643	348	54,2	Sour cherries
Czereśnie	303	164	54,2	Sweet cherries
Pozostate ^a	72	23	31,3	Others ^a

a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

a Apricots, peaches, walnuts.

Według szacunku w 2017 r. zbiory jabłek wyniosły 15,4 tys. t i były o 25,6% mniejsze od uzyskanych w 2016 r. O wielkości produkcji zdecydowało niższe (o 26,1%) plonowanie, gdyż powierzchnia uprawy kształtowała się na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku.

W 2017 r. zebrano 0,5 tys. t gruszek, tj. o 9,6% mniej niż przed rokiem. Uzyskany plon był niższy o 13,0% od plonu szacowanego w 2016 r., ale powierzchnia uprawy była większa o 3,9%.

Zbiór śliwek określony na poziomie 0,4 tys. t był mniejszy o 24,1% od uzyskanego w 2016 r. Mniejsza produkcja była następstwem niższego (o 23,7%) plonowania, gdyż powierzchnia uprawy tego gatunku kształtowała się na zbliżonym poziomie.

Zbiór wiśni wyniósł 0,3 tys. t i był niższy od zbioru uzyskanego w 2016 r. o 45,8%. Na wielkość produkcji miało wpływ przede wszystkim obniżenie o 44,2% plonowania, gdyż powierzchnia uprawy zmniejszyła się o 3,2%.

According to estimates, apple harvest amounted to 15.4 thousand tonnes in 2017 and was by 25.6% smaller than in 2016. The production volume was determined by 26.1% lower yields, as the planted area was similar to that of 2016.

0.5 thousand tonnes of pears were gathered in 2017, i.e. by 9.6% less than a year earlier. The yield was by 13.0% smaller than a year earlier while the harvested area was by 3.9% bigger.

The plum harvest, set at 0.4 thousand tonnes, was by 24.1% smaller than in 2016. Lower output was a consequence of smaller yield (by 23.7%), as the crop area was like in 2016.

The harvest of sour cherries reached 0.3 thousand tonnes and was by 45.8% smaller than in 2016. This was primarily due to by 44.2% lower yield, as the crop area declined by 3.2%.

Zbiór czereśni wyniósł blisko 0,2 tys. t i był o 45,8% mniejszy od zanotowanego rok wcześniej, a decydującym o wysokości produkcji czynnikiem było niższe o 43,5% plonowanie, gdyż powierzchnia uprawy tego gatunku zmniejszyła się o 3,8%.

Łączna produkcja moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich w 2017 r. została oszacowana na około 23 t, tj. o 68,7% mniej od uzyskanej w 2016 r.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w 2017 r. wyniosły 9,6 tys. t i były o 14,7% wyższe niż rok wcześniej.

Nearly 0.2 thousand tonnes of sweet cherries were harvested, by 45.8% less than in 2016. Such output was mainly due to lower (by 43.5%) yield, as the acreage decreased by 3.8%.

The total output of apricots, peaches and walnuts was estimated at around 23 tonnes, i.e. by 68.7% less than in 2016.

Fruit from fruit-bearing shrubs and berry plantations

The total harvest from fruit-bearing shrubs and berry plantations in orchards amounted to 9.6 thousand tonnes in 2017, by 14.7% more than in 2016.

Tablica 10. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach

Table 10. Area, yields and production of fruit from fruit-bearing shrubs and berry plantations

Wyszczególnienie	2016	2017		Specification
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		2016 = 100	
POWIERZCHNIA ^a w ha AREA ^a in ha				
Ogółem	2902	2857	98,4	Total
Truskawki ^b	1756	1714	97,6	Strawberries ^b
Maliny ^c	87	93	107,2	Raspberries ^c
Porzeczki	563	563	100,0	Currants
Agrest	26	26	98,9	Gooseberries
Pozostate ^d	470	461	98,1	Others ^d
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt				
Ogółem				Total
Truskawki ^b	29,6	38,8	131,1	Strawberries ^b
Maliny ^c	28,7	24,3	84,7	Raspberries ^c
Porzeczki	32,1	29,4	91,6	Currants
Agrest	43,3	37,0	85,5	Gooseberries
Pozostate ^d	22,0	22,1	100,5	Others ^d
ZBIORY w t PRODUCTION in t				
Ogółem	8405	9640	114,7	Total
Truskawki ^b	5199	6644	127,8	Strawberries ^b
Maliny ^c	250	227	90,8	Raspberries ^c
Porzeczki	1806	1654	91,6	Currants
Agrest	114	96	84,4	Gooseberries
Pozostate ^d	1036	1019	98,4	Others ^d

a Dane o powierzchni truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. b łącznie z poziomkami. c łącznie z jeżyną bezkolcową. d Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

a Data on strawberries include crops in kitchen gardens. b Including wild strawberries. c Including thornless blackberry. d Chokeberry, high bush blueberry, hazelnuts and others.

W 2017 r. powierzchnia uprawy truskawek zmniejszyła się o 2,4% w stosunku do powierzchni szacowanej w 2016 r. Produkcja truskawek kształtowała się na poziomie 6,6 tys. t i była o 27,8% wyższa niż przed rokiem.

W województwie zebrano 0,2 tys. t malin, tj. o 9,2% mniej niż w 2016 r. Zbiór na takim poziomie był następstwem niższego plonowania (o 15,3%), gdyż powierzchnia uprawy zwiększyła się o 7,2%.

Ogólny zbiór porzeczek został określony na poziomie 1,7 tys. t i był niższy o 8,4% od uzyskanego przed rokiem. Na wielkość produkcji wpłynęło obniżenie plonowania (o 8,4%), gdyż powierzchnia uprawy kształtowała się na tym samym poziomie.

Zbiór agrestu wynoszący 0,1 tys. t był o 15,6% niższy niż w 2016 r. O takim spadku produkcji zdecydowało obniżenie w odniesieniu do 2016 r. plonowania o 14,5%, gdyż powierzchnia uprawy kształtowała się na zbliżonym poziomie.

Łączny zbiór pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (aronii, borówki wysokiej, leszczyny i innych gatunków) wyniósł w 2017 r. 1,0 tys. t i był niższy od zbioru z poprzedniego roku o 1,6%. Taka produkcja była efektem zmniejszenia na przestrzeni roku o 1,9% powierzchni uprawy, gdyż plonowanie znajdowało się na zbliżonym poziomie.

In 2017, the harvested area of strawberries decreased by 2.4% in relation to the 2016 volume. The fruit output reached 6.6 thousand tonnes and was 27.8% above the previous year's figure.

0.2 thousand tonnes of raspberries were harvested, i.e. by 9.2% less than in 2016. Such output was a result of by 15.3% lower yield, as the harvested area was by 7.2% bigger.

The currant harvest totalled 1.7 thousand tonnes and was by 8.4% lower than in 2016. The production volume was due to by 8.4% smaller yield, as the planted area was static.

0.1 thousand tonnes of gooseberry were gathered, by 15.6% less than in 2016. Such decrease in production was due to by 14.5% smaller yield, because the acreage was like in the prior year.

The output of chokeberry, high bush blueberry, hazelnut and other species totalled 1.0 thousand tonnes in 2017. It was by 1.6% lower than the previous year's harvest due to by 1.9% smaller planted area, as the yield was comparable to the previous year's volume.

IV. Produkcja zwierzęca**IV. Animal output****Zwierzęta gospodarskie****Livestock****Tablica 11. Pogłowie zwierząt gospodarskich w 2017 r.**

Stan w czerwcu

Table 11. Livestock in 2017

As of June

Wyszczególnienie	Ogółem Total		W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		Specification
	w szt. in heads	na 100 ha użytków rolnych w szt. per 100 ha of agricultural land in heads	w szt. in heads	na 100 ha użytków rolnych w szt. per 100 ha of agricultural land in heads	
Bydło	214587	28,7	203772	31,9	Cattle
cielęta w wieku poniżej 1 roku	61823	8,3	59048	9,2	calves aged less than 1 year
młode bydło w wieku 1-2 lata	67817	9,1	65763	10,3	bovines aged 1-2 years
bydło w wieku 2 lat i więcej	84947	11,4	78961	12,4	bovines aged 2 years and over
w tym krowy	70362	9,4	65154	10,2	of which cows
Trzoda chlewna	726033	97,0	388192	60,8	Pigs
prosięta o wadze do 20 kg	241686	32,3	97129	15,2	piglets up to 20 kg
warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	188332	25,2	115409	18,1	pigs 20 - 50 kg
trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:					pigs 50 kg and more
na ubój	227844	30,5	144624	22,6	for slaughter
na chów	68171	9,1	31030	4,9	breeding pigs
w tym lochy	67208	9,0	30174	4,7	of which sows
w tym prośne	44341	5,9	20507	3,2	of which gestating sows
Owce	16909	2,3	16069	2,5	Sheep
w tym maciorki	10760	1,4	10140	1,6	of which ewe
Drób	6377091	852,3	6040801	945,9	Poultry
kury	6134313	819,8	5818046	911,1	hens
w tym nioski	1473819	197,0	1370552	214,6	of which laying hens
gęsi	84145	11,2	84138	13,2	geese
kaczki ^a	85589	11,4	85573	13,4	ducks ^a
indyki	73044	9,8	53044	8,3	turkeys

a łącznie z drobiem pozostałym.

a Including other poultry.

Bydło

W czerwcu 2017 r. pogłowie bydła wyniosło 214,6 tys. szt. i było większe o 9,0 tys. szt. (o 4,4%) od stanu notowanego w analogicznym miesiącu 2016 r., a w porównaniu z liczebnością stada w grudniu 2016 r. – zwiększyło się o 5,2 tys. szt. (o 2,5%).

W czerwcu 2017 r. pogłowie krów wyniosło 70,4 tys. szt., co oznacza zwiększenie o 2,3 tys. szt. (o 3,4%) liczebności stada w stosunku do stanu w czerwcu 2016 r., a w porównaniu z grudniem 2016 r. zwiększenie o 3,9 tys. szt. (o 5,9%).

W gospodarstwach indywidualnych pogłowie bydła wzrosło do poziomu 203,8 tys. szt., tj. o 9,3 tys. szt. (o 4,8%) więcej niż w czerwcu 2016 r. i o 5,1 tys. szt. (o 2,6%) więcej od stanu notowanego w grudniu 2016 r.

W czerwcu 2017 r. obsada bydła ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 28,7 szt. wobec 28,4 szt. rok wcześniej.

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w czerwcu 2017 r. wyniósł:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 28,8%,
- młode bydło w wieku 1-2 lat – 31,6%,
- bydło w wieku 2 lat i więcej – 39,6%,
- w tym krowy – 32,8%.

W czerwcu 2017 r., w porównaniu ze strukturą pogłowia bydła odnotowaną w analogicznym okresie w 2016 r., zmniejszył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 2,7 p.proc.) i krów (o 0,3 p.proc.), wzrósł natomiast udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 1,9 p.proc.) i bydła w wieku 2 lat i więcej (o 0,8 p.proc.).

Wyniki czerwcowego badania pogłowia bydła wskazują na utrzymanie się tendencji wzrostowych w chowie tego gatunku. W czerwcu 2016 r. w skali roku pogłowie bydła zwiększyło się o 0,6%, a w czerwcu 2017 r. skala rocznego wzrostu pogłowia bydła wyniosła 4,4%.

Cattle

In June 2017, the cattle stock amounted to 214.6 thousand heads and was up by 9.0 thousand heads (4.4%) on that recorded in June 2016. In comparison with December 2016, it increased by 5.2 thousand heads (2.5%).

In June 2017, the cows stock stood at 70.4 thousand heads, i.e. up by 2.3 thousand heads (3.4%) on June 2016 and 3.9 thousand heads (5.9%) in comparison with December 2016.

In private farms cattle stock increased to 203.8 thousand heads, i.e. by 9.3 thousand heads (4.8%) more than in June 2016 and by 5.1 thousand heads (2.6%) more than in December 2016.

The stock density was 28.7 heads per 100 ha of agricultural land in June 2017, as compared with 28.4 heads a year earlier.

The total share of each age and utility group category in the structure of the stock in June 2017 was as follows:

- calves aged less than 1 year – 28.8%,
- bovines aged 1-2 years – 31.6%,
- bovines aged 2 years and more – 39.6%,
- of which cows – 32.8%.

In June 2017, as compared with June 2016, there were fewer calves aged less than 1 year (by 2.7 percentage points) and cows (by 0.3 percentage points). However, bovines aged 1-2 years and those aged upwards of two years increased in number (by 1.9 and 0.8 percentage points respectively).

The results of the cattle stock survey conducted in June reveal an increasing trend in breeding of this species. In June 2016, the annual increase in the cattle population stood at 0.6% as compared with 4.4% in June 2017.

W okresie styczeń-czerwiec 2017 r. przeciętna cena skupu 1 kg żywca wołowego (6,56 zł) była o 7,7% wyższa w stosunku do notowanych w I półroczu poprzedniego roku, a cena skupu 100 litrów mleka (133,65 zł) w omawianym okresie zwiększyła się o 37,7%. W czerwcu 2017 r. za 1 kg żywca wołowego rolnicy otrzymywali w skupie 6,28 zł, tj. o 2,9% mniej niż w czerwcu 2016 r. i o 0,2% więcej niż w maju 2017 r. Za 100 litrów mleka w czerwcu 2017 r. płacono rolnikom w skupie 133,58 zł, o 45,9% więcej niż w analogicznym miesiącu 2016 r.

Trzoda chlewna

Według stanu w czerwcu 2017 r. pogłowie trzody chlewnej liczyło 726,0 tys. szt. i było niższe o 23,4 tys. szt. (o 3,1%) od stanu notowanego w analogicznym miesiącu 2016 r., a w porównaniu z marcem 2017 r. było wyższe o 6,7 tys. szt. (o 0,9%).

W czerwcu 2017 r. stado loch zwiększyło się w stosunku do analogicznego miesiąca 2016 r. o 1,0 tys. szt. (o 1,5%) do poziomu 67,2 tys. szt., w tym liczebność stada loch prośnych wzrosła się o 0,6 tys. szt. (o 1,3%) do poziomu 44,3 tys. szt. Natomiast w porównaniu z marcem 2017 r. odnotowano zwiększenie stada loch na chów o 0,5 tys. szt. (o 0,8%). Wzrosło także pogłowie loch prośnych o 0,1 tys. szt. (o 0,2%).

W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 388,2 tys. szt. trzody chlewnej, tj. 53,5% pogłowia w województwie, a roczny spadek liczebności stada w tej grupie gospodarstw wyniósł 30,6 tys. szt. (7,3%), natomiast w porównaniu z marcem 2017 r. – 0,1 tys. szt. (o 0,02%).

W czerwcu 2017 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wyniosła 97,0 szt., w tym 9,0 szt. loch, wobec odpowiednio 103,5 szt. i 9,1 szt. przed rokiem.

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem udział poszczególnych grup produkcyjno-użytkowych w czerwcu 2017 r. wyniósł:

- prosięta o wadze do 20 kg – 33,3%,
- warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg – 25,9%,
- trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej – 31,4%,
- trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej – 9,4%,
 - w tym lochy na chów razem – 9,3%,
 - w tym prośne – 6,1%.

Between January and June 2017, the average procurement price of 1 kg of cattle for slaughter (PLN 6.56) was by 7.7% higher than in the first half of the previous year. The procurement price of 100 litres of milk (PLN 133.65) increased by 37.7% during this period. In June 2017, farmers received PLN 6.28 per 1 kg of cattle for slaughter in procurement, by 2.9% less than in June 2016 and by 0.2% more than in May 2017. Farmers received PLN 133.58 per 100 litres of milk in procurement, by 45.9% more than in the corresponding month of 2016.

Pigs

As of June 2017, the pig stock amounted to 726.0 thousand heads. It was by 23.4 thousand heads (3.1%) smaller than in June 2016 but by 6.7 thousand heads (0.9%) bigger than in March 2017.

The herd of sows in June 2017 increased by 1.0 thousand heads (1.5%) up to 67.2 thousand heads in comparison with June 2016, of which the herd of gestating sows went up by 0.6 thousand heads (1.3%) to 44.3 thousand heads. As compared with March 2017, a rise of 0.5 thousand heads (0.8%) in the herd of breeding sows was recorded. The stocks of gestating sows grew by 0.1 thousand heads (0.2%).

There were 388.2 thousand pigs in private farms, i.e. 53.5% of the stocks in Pomorskie Voivodship. The annual decrease in stock in this group of farms was 30.6 thousand heads (7.3%), whereas compared with March 2017 – 0.1 thousand pigs (0.02%).

In June 2017, the stock density per 100 ha of agricultural land reached 97.0 heads, including 9.0 sows, versus 103.5 heads and 9.1 heads respectively a year earlier.

The share of each production and utility group categories in the total structure of pig herd in June 2017 was:

- piglets up to 20 kg – 33.3%,
- pigs weighing between 20 kg and 50 kg – 25.9%,
- pigs for slaughter weighing 50 kg or more – 31.4%,
- breeding pigs weighing 50 kg or more – 9.4%,
 - of which breeding sows in total – 9.3%,
 - of which gestating sows – 6.1%.

W porównaniu ze strukturą pogłowia trzody zarejestrowaną w czerwcu 2016 r. zwiększył się udział trzody na ubój (o 1,3 p.proc.) i trzody chlewnej na chów (o 0,4 p.proc.), zmniejszył się natomiast udział prosiąt (o 1,7 p.proc.), a udział warchlaków pozostał na tym samym poziomie.

Stan pogłowia trzody chlewnej w czerwcu 2017 r. wskazuje na tendencję spadkową chowu świń, przy jednoczesnym wzroście liczebności pogłowia loch na chów. W marcu 2017 r. pogłowie trzody chlewnej ogółem wykazywało spadek w skali roku o 4,8%, a liczebność pogłowia macior wzrosła o 1,6%. Z kolei w czerwcu 2017 r. roczny spadek pogłowia świń wyniósł 3,1%, w tym stado loch na chów zwiększyło się o 1,5%.

W okresie styczeń-czerwiec 2017 r. przeciętne ceny żywca wieprzowego w skupie były wyższe niż w analogicznym okresie 2016 r. W styczniu 2017 r. za 1 kg żywca wieprzowego rolnicy otrzymywali w skupie 4,70 zł (o 29,5% więcej niż w styczniu 2016 r.), w marcu 2017 r. – 4,85 zł (o 27,6% więcej niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku), a w czerwcu 2017 r. – 5,38 zł (o 15,7% więcej niż przed rokiem). Ceny zbóż podstawowych w obrotach targowiskowych w okresie styczeń-czerwiec wahały się i wyniosły: w styczniu 2017 r. – 66,81 zł za 1 kg, w marcu – 61,19 zł (odpowiednio mniej niż przed rokiem o 0,6% i o 3,3%), w czerwcu – 67,60 zł (o 6,4% więcej niż przed rokiem).

W 2017 r. opłacalność tuczu świń mierzona relacją ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny żyta w skupie pozostała na zbliżonym poziomie, tj. 8,5 kg w styczniu wobec 8,1 kg w czerwcu (opłacalna relacja cen żywca wieprzowego do cen żyta to około 10-11 kg), wykazując wzrost o 39,3% w stosunku do stycznia 2016 r. i spadek o 1,2% w stosunku do czerwca 2016 r.

Owce

W czerwcu 2017 r. pogłowie owiec kształtowało się na zbliżonym poziomie 16,9 tys. szt. i było o 2,1 tys. szt. (o 14,1%) większe niż rok wcześniej. Natomiast populacja maciorek owczych zwiększyła się o 3,2 tys. szt. (o 42,9%) do poziomu 10,8 tys. szt. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,3 szt. wobec 2,0 szt. w czerwcu 2016 r.

In comparison with the stock recorded in June 2016, the shares of both pigs for slaughter and breeding pigs rose by 1.3 and 0.4 percentage points respectively, while the share of piglets decreased (by 1.7 percentage points) and the share of pigs was static.

In June 2017, a decreasing trend in rearing pigs was coupled with an increase in the stock of breeding sows. A 4.8% yearly decrease in the total pig stock was recorded in March 2017, while the stock of sows rose by 1.6%. In June 2017, the yearly decline in pig stock accounted for 3.1%, of which the stock of breeding sows grew by 1.5%.

During the period January–June 2017, the average pig procurement prices were higher than in the corresponding period of 2016. Farmers received PLN 4.70 for 1 kg of pig in procurement in January 2017 (by 29.5% more than in January 2016), in March 2017 – PLN 4.85 (by 27.6% more than in March 2016) and in June 2017 – PLN 5.38 (by 15.7% more than in 2016). Prices of basic cereals in marketplaces fluctuated during that time from PLN 66.81 per 1 kg in January 2017, through PLN 61.19 in March (respectively by 0.6% and 3.3% less than a year earlier) to PLN 67.60 in June (by 6.4% more than a year earlier).

The profitability of breeding pigs in 2017, measured by the ratio of procurement price of 1 kg of pig to the procurement price of rye remained stable, i.e. 8.5 kg in January versus 8.1 kg in June (profitability ratio of pig prices to rye prices is approximately 10-11 kg), which meant a 39.3% increase in relation to January 2016 and a 1.2% decrease against June 2016.

Sheep

Sheep stock stood at 16.9 thousand heads in June 2017 and was by 2.1 thousand heads (14.1%) bigger than a year earlier. On the other hand, the stock of ewes rose by 3.2 thousand heads (42.9%) up to 10.8 thousand heads. In June 2017, the density of sheep per 100 hectares of agricultural land was 2.3 heads, as compared with 2.0 heads in June 2016.

Drób

Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2017 r. wyniosło 6377,1 tys. szt.

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- 96,2% – stanowił drób kurzy ogółem,
w tym nioski – 23,1%,
- 1,3% kaczki i drób pozostały,
- 1,2% indyki,
- 1,3% gęsi.

Średnio w województwie obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 852,3 szt.

V. Skup produktów rolnych

W 2017 r. wartość skupu produktów rolnych ogółem wyniosła 3696,6 mln zł i była o 15,9% wyższa od wartości odnotowanej w 2016 r. Produkty roślinne stanowiły 32,4% ogólnej wartości skupu, natomiast zwierzęce – 67,6%. W porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost wartości skupu produktów roślinnych i zwierzęcych (odpowiednio o 16,1% i o 15,8%).

Wartość skupu produktów rolnych od gospodarstw indywidualnych w 2017 r. osiągnęła poziom 3054,0 mln zł, co oznacza wzrost o 13,0% w stosunku do 2016 r. Zwiększenie wartości skupu odnotowano zarówno w odniesieniu do produktów roślinnych, jak i zwierzęcych, odpowiednio o 0,5% i o 17,9%.

Skup zbóż w 2017 r. wyniósł 1030,6 tys. t i w porównaniu z 2016 r. był wyższy o 4,7%, przy czym największy wzrost dotyczył pszenżyta (o 36,1%) i żyta (o 29,8%), a największy spadek – jęczmienia (o 11,2%).

Ilość żywca rzeźnego w wadze żywej skupionego w 2017 r. wyniosła 434,1 tys. t i była wyższa o 6,5% w porównaniu z 2016 r., przy wyższym niż rok wcześniej skupie cieląt (o 87,5%) i bydła (o 34,4%), a jednocześnie znacznie niższym skupie koni (o 41,9%).

W 2017 r. skupiono 317,0 mln l mleka krowiego, tj. o 0,4% mniej niż w 2016 r. Ilość skupionych jaj kurzych konsumpcyjnych była większa niż w roku poprzednim (o 7,4%) i wyniosła 57395 tys. szt.

Poultry

The total poultry stock in June 2017 amounted to 6,377.1 thousand heads.

The species structure of the total poultry stock was as follows:

- 96.2% – hens in total,
including laying hens – 23.1%,
- 1.3% – ducks and other poultry,
- 1.2% – turkeys,
- 1.3% – geese.

The average total density of poultry in the Voivodship was 852.3 heads per 100 ha of agricultural land.

V. Procurement of agricultural products

The procurement of agricultural products in 2017 totalled PLN 3,696.6 million and was by 15.9% bigger than that recorded in 2016. Crop products accounted for 32.4% of the total procurement value, whereas animal products – 67.6%. In comparison with the previous year, the procurement value of both crop and animal output increased by 16.1% and 15.8% respectively.

The procurement of agricultural products from private farms in 2017 reached PLN 3,054.0 million, which meant an increase of 13.0% on 2016. The procurement value of crop output increased by 0.5%, while the animal output – by 17.9%.

The cereal procurement in 2017 amounted to 1,030.6 thousand tonnes and was by 4.7% higher than in 2016. The biggest increase was recorded in triticale (36.1%) and rye (29.8%), whereas the biggest decrease was noted in procurement of barley (11.2%).

Animals purchased for slaughter in 2017 reached 434.1 thousand tonnes, by 6.5% more than in 2016. The procurement of calves increased (by 87.5%), as well as cattle (by 34.4%), whereas the procurement of horses declined substantially (by 41.9%).

The procurement of cow's milk totalled 317.0 million litres in 2017, by 0.4% less than in 2016. The procurement of hen eggs was by 7.4% bigger than in 2016 and totalled 57,395 thousand eggs.

VI. Ceny produktów rolnych

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost cen większości zbóż podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi w skupie, w tym największy dotyczył cen skupu za 1 dt pszenicy (o 7,3%) oraz jęczmienia (o 7,0%).

W 2017 r. przeciętne ceny ziarna zbóż na targowiskach kształtowały się na wyższym poziomie niż w skupie. Największe różnice odnotowano w przypadku jęczmienia, dla którego cena targowiskowa była wyższa od ceny skupu o 26,4%.

Średnia cena skupu ziemniaków ogółem kształtowała się w 2017 r. na poziomie 47,93 zł za 1 dt i była wyższa od ceny z poprzedniego roku o 3,8%. W stosunku do 2016 r. odnotowano wzrost ceny skupu ziemniaków jadalnych (o 9,3%), a spadek cen skupu ziemniaków przemysłowych (o 2,6%).

Średnia cena skupu 1 dt buraków cukrowych osiągnęła poziom 10,57 zł i była niższa od ceny z poprzedniego roku o 9,3%. Za 1 dt rzepaku i rzepiku płacono w skupie 154,54 zł – o 4,2% mniej niż rok wcześniej.

W 2017 r. odnotowano wzrost cen skupu żywca wołowego (bez cieląt) i żywca wieprzowego w odniesieniu do poprzedniego roku. W omawianym okresie za 1 kg żywca wołowego (bez cielęcogo) płacono 6,46 zł, a żywca wieprzowego – 4,97 zł, tj. odpowiednio o 4,9% i o 5,4% więcej niż w 2016 r.

Średnia cena mleka w skupie ukształtowała się na poziomie 1,40 zł za 1 l i w porównaniu z 2016 r. była wyższa o 32,0%.

VI. Prices of agricultural products

Procurement prices of most basic cereals including cereal mixed increased in 2017 in relation to 2016. Procurement prices of wheat per 1 dt rose the most (7.3%) and barley (7.0%).

In 2017, average prices of cereals in marketplaces were higher than in procurement. The biggest discrepancy was noted in barley, the marketplace price of which was by 26.4% higher than the procurement price.

In 2017, potato price averaged PLN 47.93 per 1 dt in procurement and was by 3.8% higher than in the previous year. Compared with 2016, the price of edible potatoes rose by 9.3%, while industrial potatoes were by 2.6% cheaper.

The average procurement price of 1 dt of sugar beet stood at PLN 10.57 and was by 9.3% lower than in the previous year. 1 dt of rape and turnip rape in procurement averaged PLN 154.54, by 4.2% less than a year earlier.

In 2017, the procurement prices of both cattle (excluding calves) and pigs were higher than in the previous year. 1 kg of cattle (excluding calves) cost PLN 6.46 and 1 kg of pig – PLN 4.97, i.e. respectively by 4.9% and 5.4% more than in 2016.

The average procurement price of milk was PLN 1.40 per 1 litre, by 32.0% more than in 2016.

VII. Środki produkcji w rolnictwie

W 2016 r. użytkowano 48,2 tys. szt. ciągników, w tym ciągniki będące w użytkowaniu gospodarstw indywidualnych stanowiły 97,2% ogólnej liczby ciągników w województwie. W 2016 r. na 1 ciągnik przypadało 15,0 ha użytków rolnych (w gospodarstwach indywidualnych odpowiednio 13,3 ha).

Zużycie nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2016/17 wyniosło 101,9 tys. t i w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zmniejszyło się o 1,3 tys. t (o 1,2%). Spadek zużycia odnotowano w grupie nawozów fosforowych (o 7,6%) i w grupie nawozów potasowych (o 0,9%), natomiast w grupie nawozów azotowych wystąpił niewielki wzrost zużycia (o 0,3%).

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2016/17 zastosowano średnio 136,2 kg nawozów mineralnych, co oznacza niższy (o 4,4%) niż przed rokiem poziom nawożenia. Ponad połowę masy tych nawozów (81,4 kg na 1 ha użytków rolnych) stanowiły nawozy azotowe.

W roku gospodarczym 2016/17 zużycie nawozów wapniowych pod zbiory 2017 r. wyniosło 34,7 tys. t i było niższe o 10,0 tys. t (o 22,4%) niż pod zbiory 2016 r. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 46,4 kg nawozów wapniowych, o 15,3 kg (o 24,8%) mniej niż rok wcześniej.

VII. Means of production in agriculture

A total of 48.2 thousand tractors were in use in the Voivodship in 2016, 97.2% of which were used in private farms. There were 15.0 ha of agricultural land to one tractor (in private farms 13.3 ha respectively) in 2016.

The consumption of mineral fertilisers in pure ingredient equivalent amounted to 101.9 thousand tonnes in the 2016/17 farming year, decreasing by 1.3 thousand tonnes (1.2%) against the corresponding period of the previous year. The use of phosphatic fertilisers also declined (by 7.6%), as well as the group of potassic fertilisers (0.9%), while a slight rise occurred in the group of nitrogenous fertilisers (0.3%).

136.2 kg of fertilisers were used on average for 1 ha of agricultural land in the 2016/17 farming year, which means smaller (by 4.4%) than a year earlier level of fertilisation. Nitrogenous fertilisers made up more than half of these fertilisers (81.4 kg per 1 ha of agricultural land).

34.7 thousand tonnes of lime fertilisers were applied in the 2016/17 farming year, i.e. by 10.0 thousand tonnes (22.4%) less than a year earlier. 46.4 kg of lime fertilisers, by 15.3 kg (24.8%) less than a year earlier, were used per 1 ha of agricultural land.

Wykresy

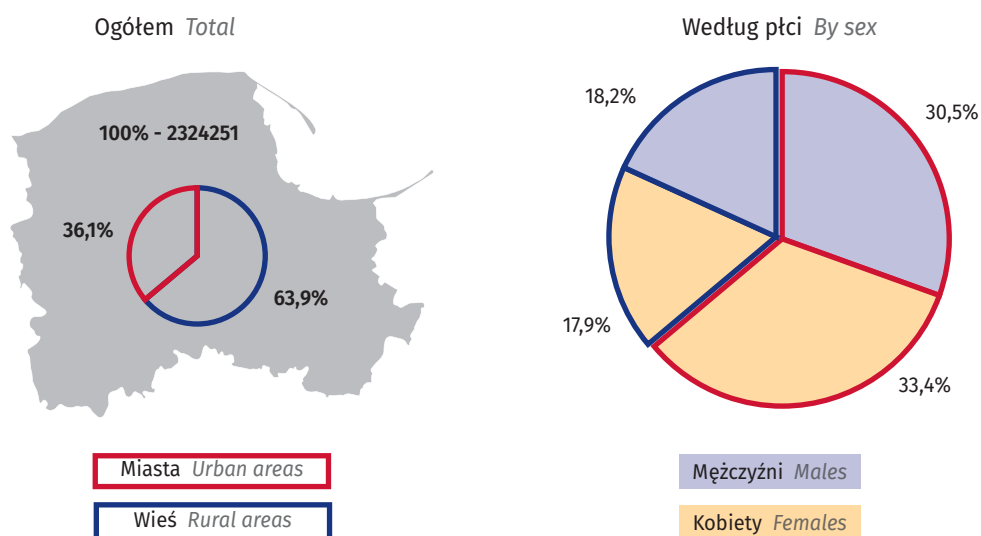
Charts

Wykres 1. Ludność w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 1. Population in 2017

As of 31 XII

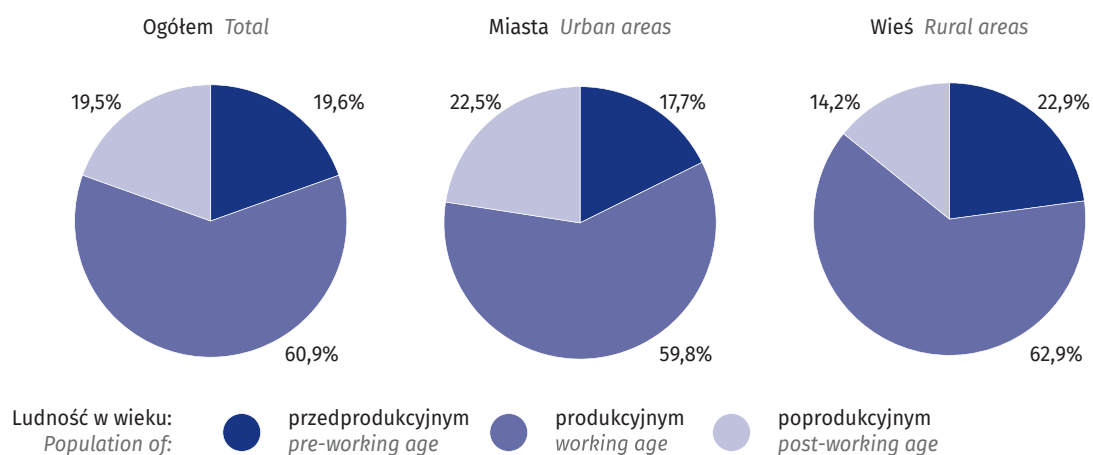

Wykres 2. Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 2. Population by economic age groups in 2017

As of 31 XII

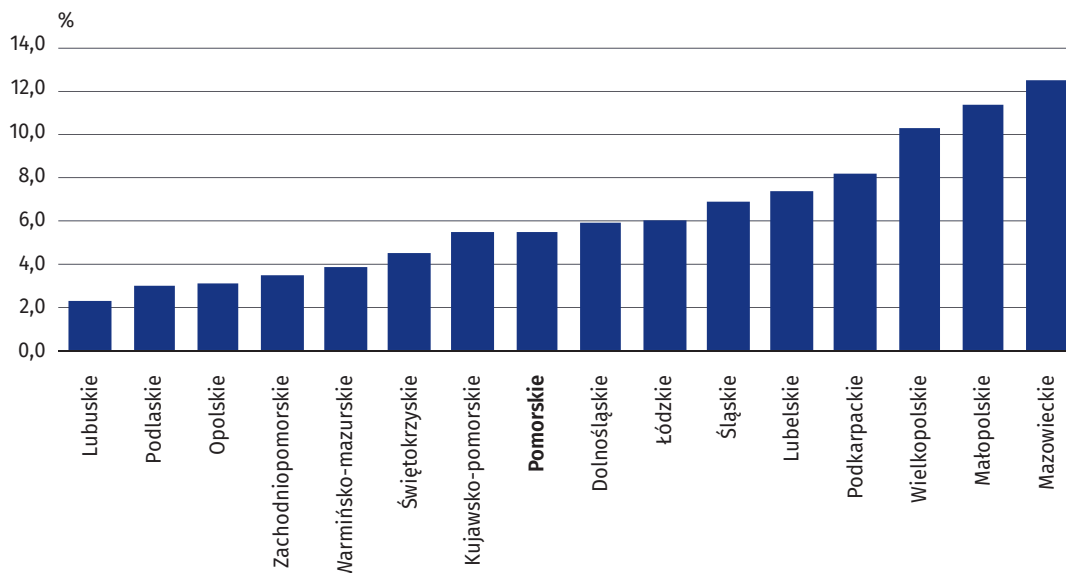

Wykres 3. Ludność na wsi według województw w 2017 r. (Polska = 100)

Stan w dniu 31 XII

Chart 3. Rural population by voivodships in 2017 (Poland = 100)

As of 31 XII

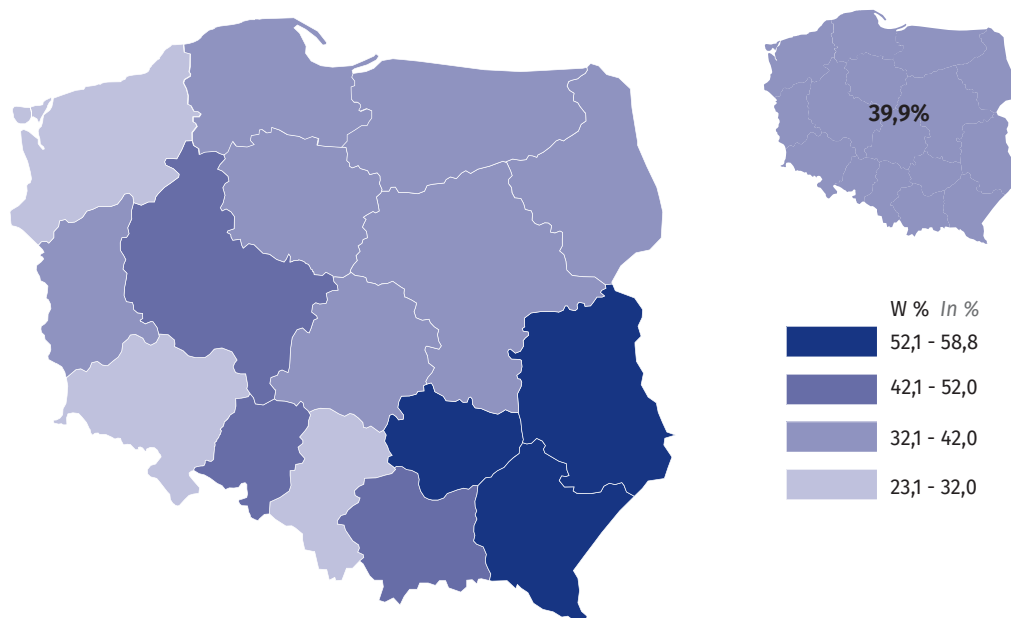

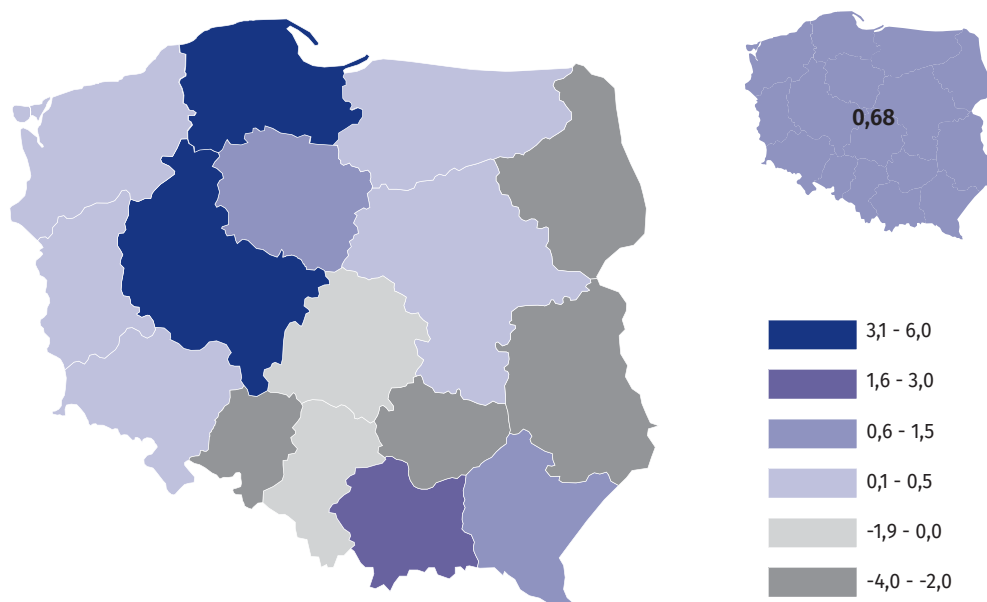
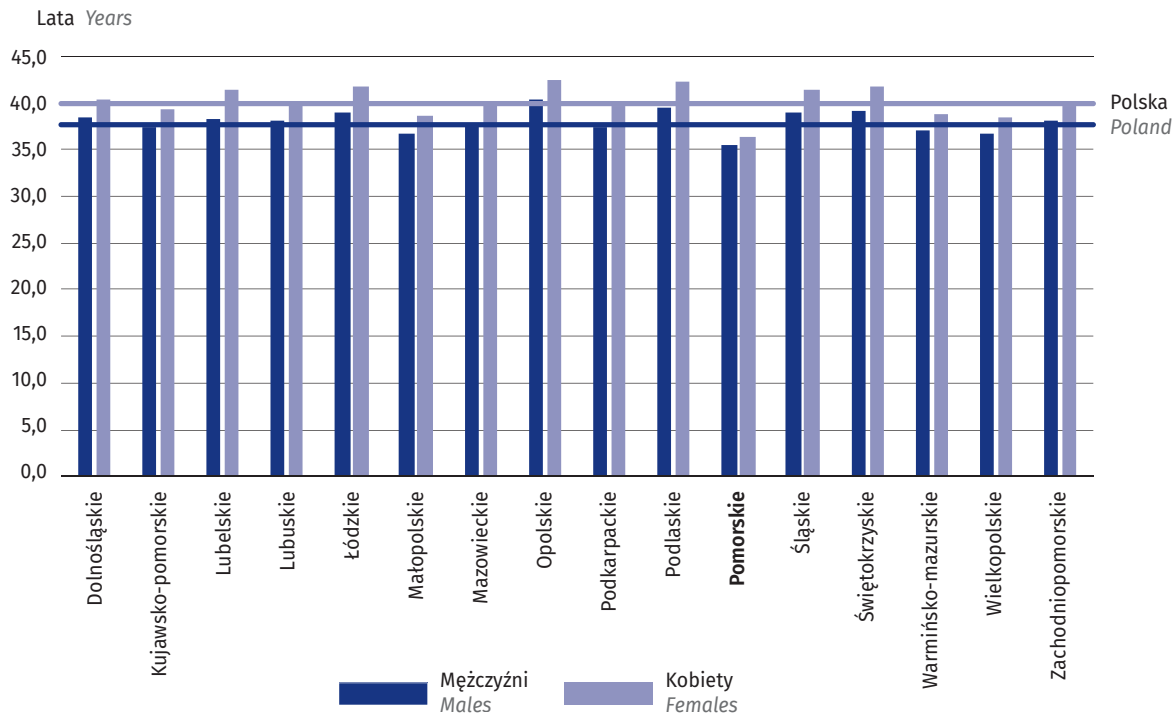
Wykres 4. Udział ludności na wsi w ogólnej liczbie ludności danego województwa w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 4. Share of rural population in total number of population of a given voivodship in 2017

As of 31 XII

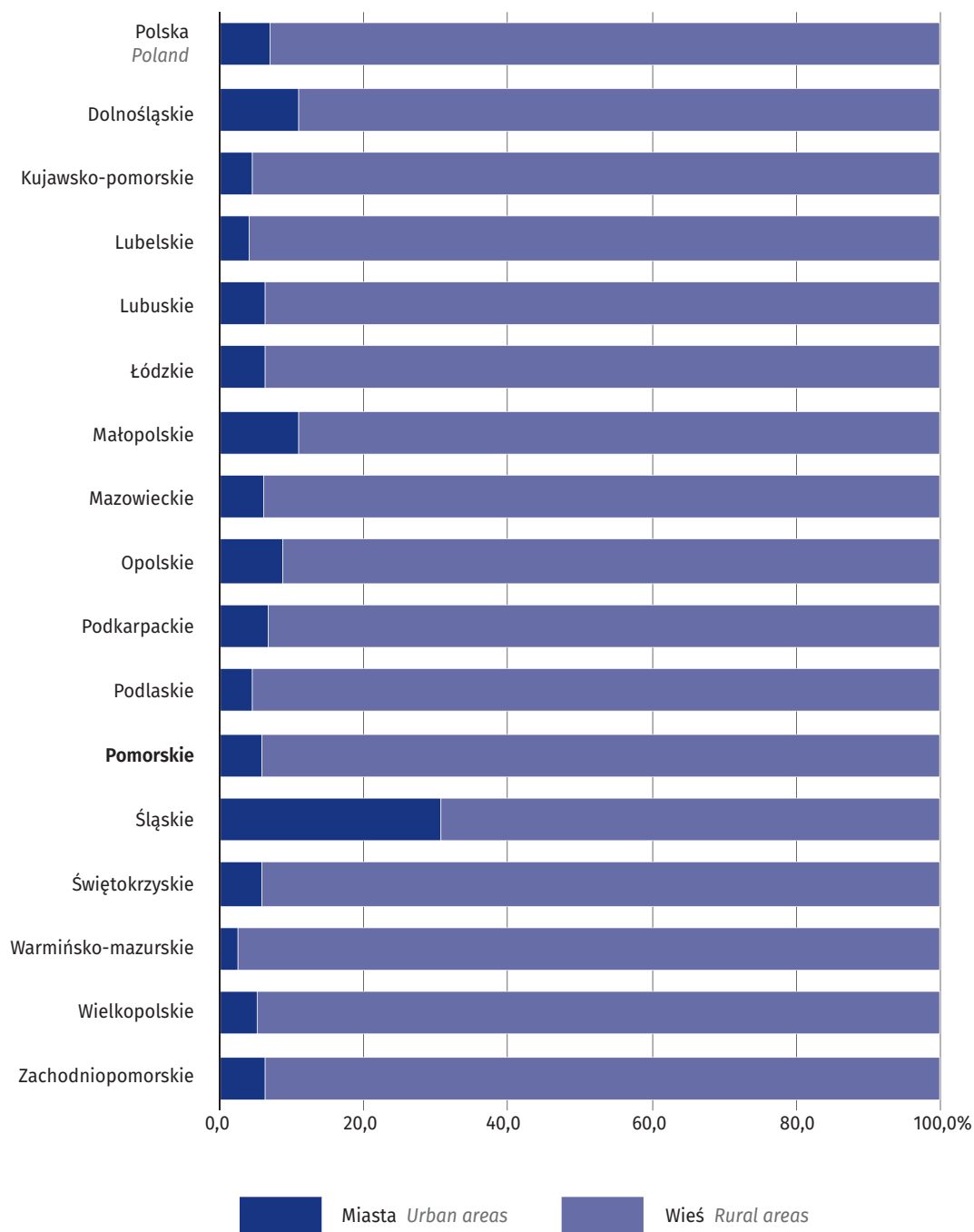
Wykres 5. Przyrost naturalny na wsi na 1000 ludności w 2017 r.*Chart 5. Natural increase in rural areas per 1000 population in 2017***Wykres 6. Mediana wieku ludności na wsi w 2017 r.***Chart 6. Median age of rural population in 2017*

Wykres 7. Podział powierzchni na tereny miejskie i wiejskie według województw w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 7. Area division into urban and rural areas by voivodships in 2017

As of 31 XII

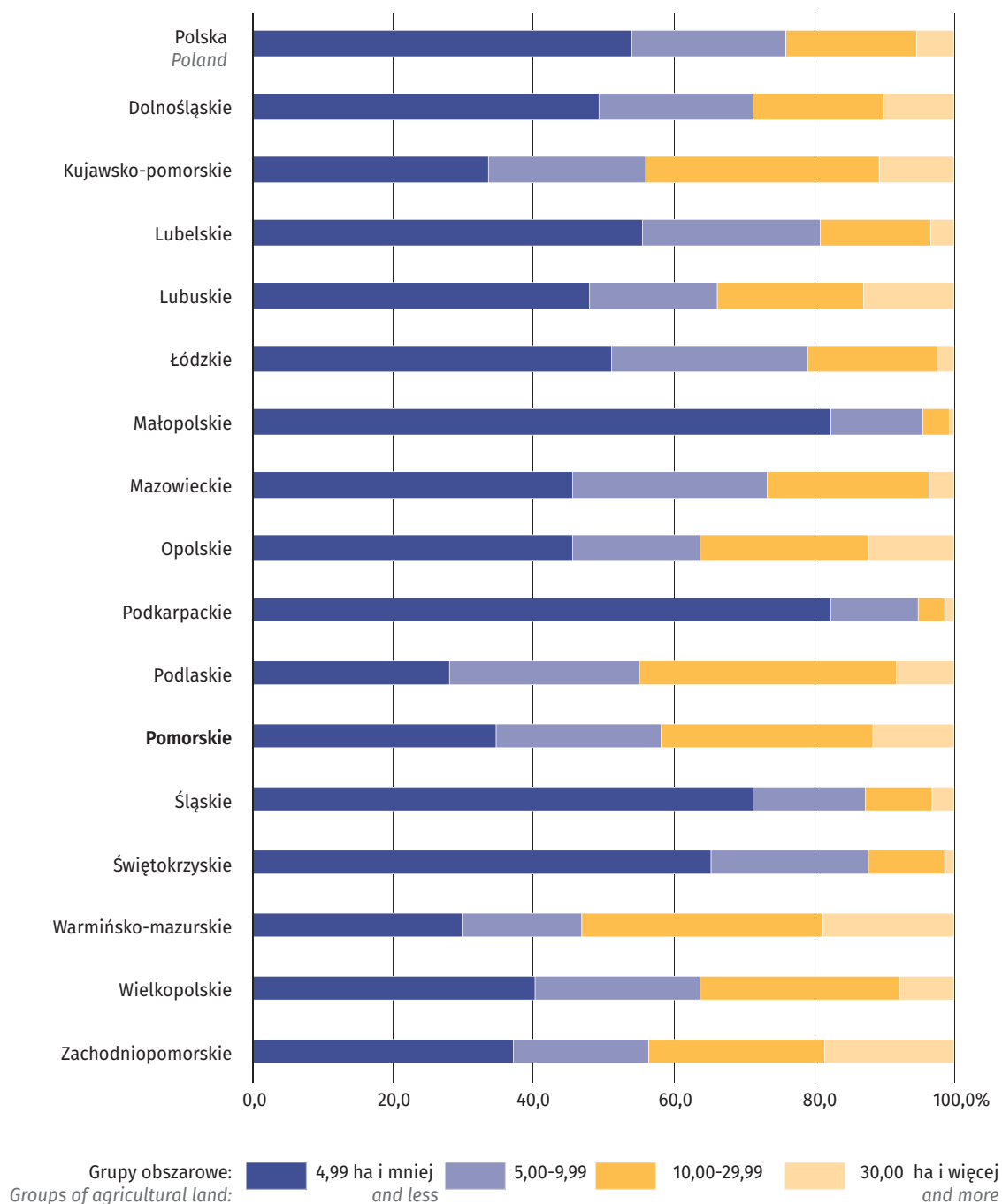

Wykres 8. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych i województw w 2016 r.

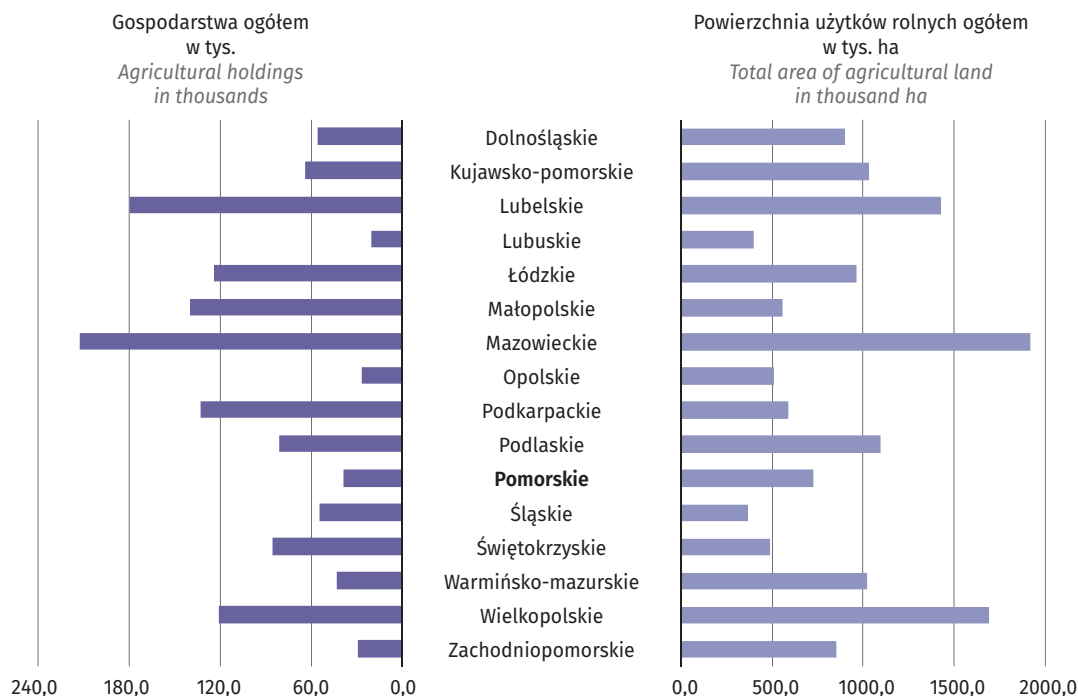
Stan w czerwcu

Chart 8. Agricultural holdings by groups of agricultural land and voivodships in 2016

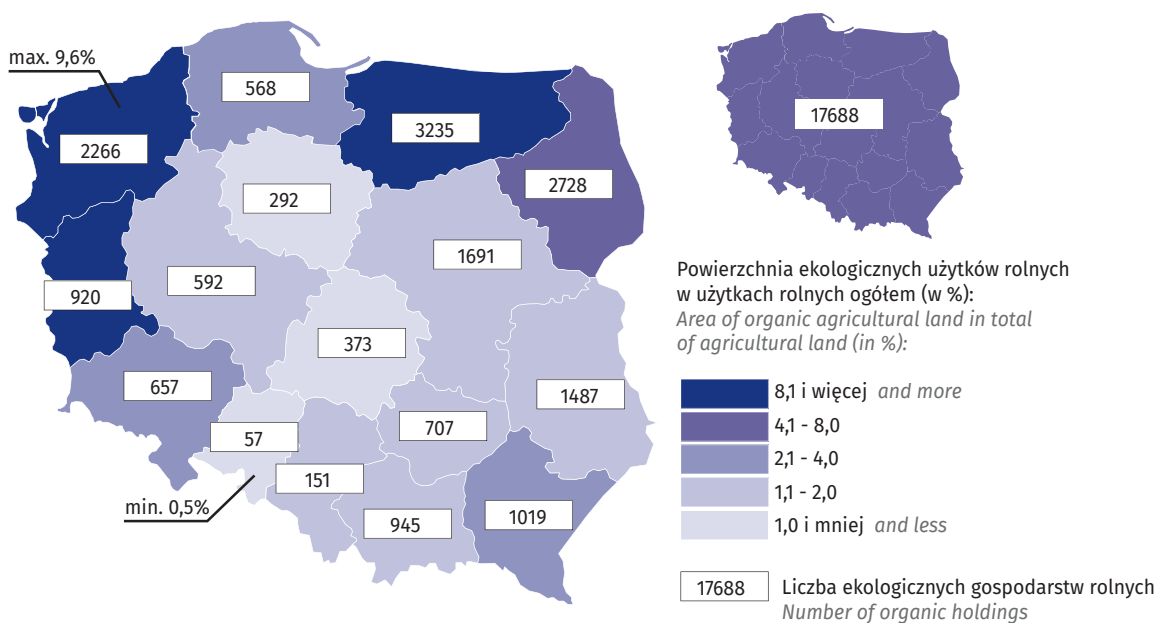
As of June

Wykres 9. Gospodarstwa rolne i powierzchnia użytków rolnych według województw w 2016 r.
Chart 9. Agricultural holdings and area of agricultural land by voivodships in 2016

Wykres 10. Ekologiczne gospodarstwa rolne z certyfikatem według województw w 2016 r.
Chart 10. Certified organic holdings by voivodships in 2016

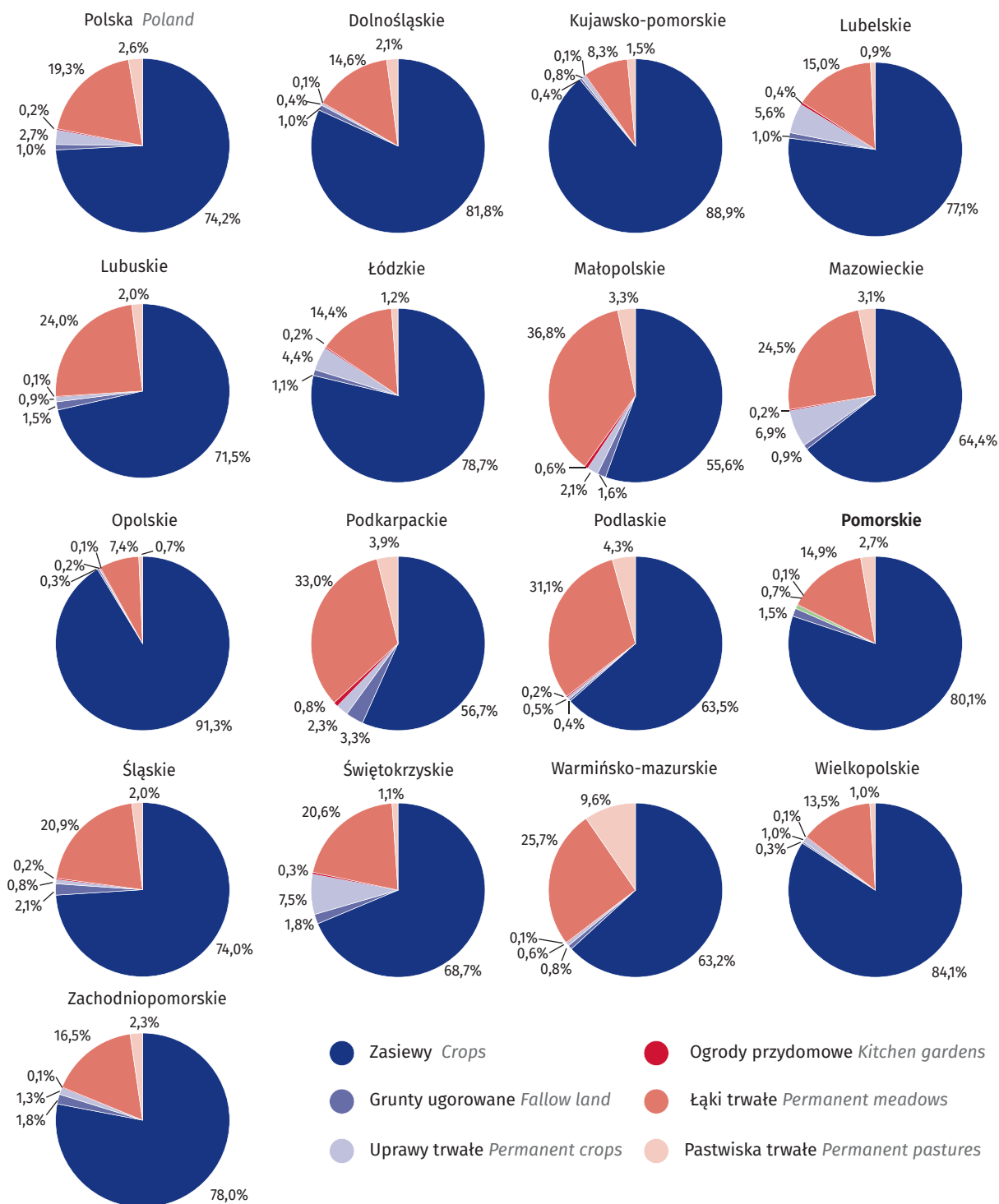
Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality Inspection.

Wykres 11. Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej według rodzaju i województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

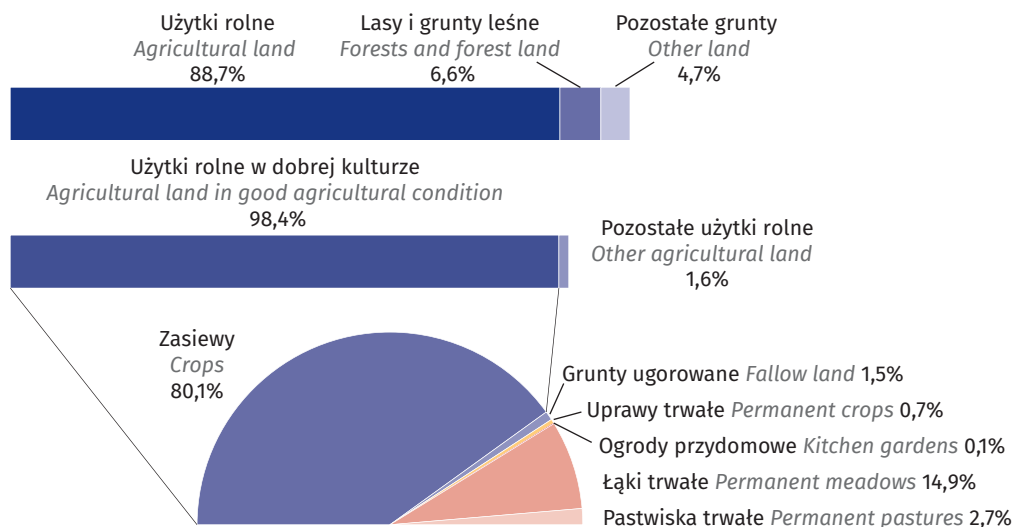
Chart 11. Agricultural land in good agricultural condition by type and voivodships in 2017

As of June

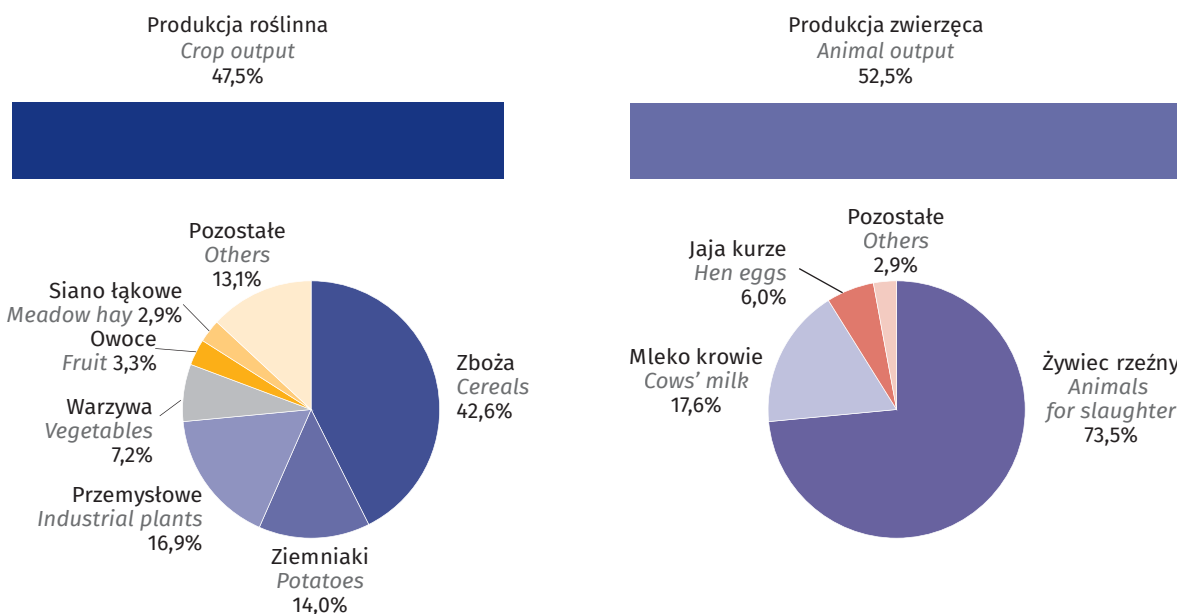
Wykres 12. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.

Chart 12. Land use in agricultural holdings in 2017

Wykres 13. Globalna produkcja rolnicza w 2016 r.

Chart 13. Gross agricultural output in 2016

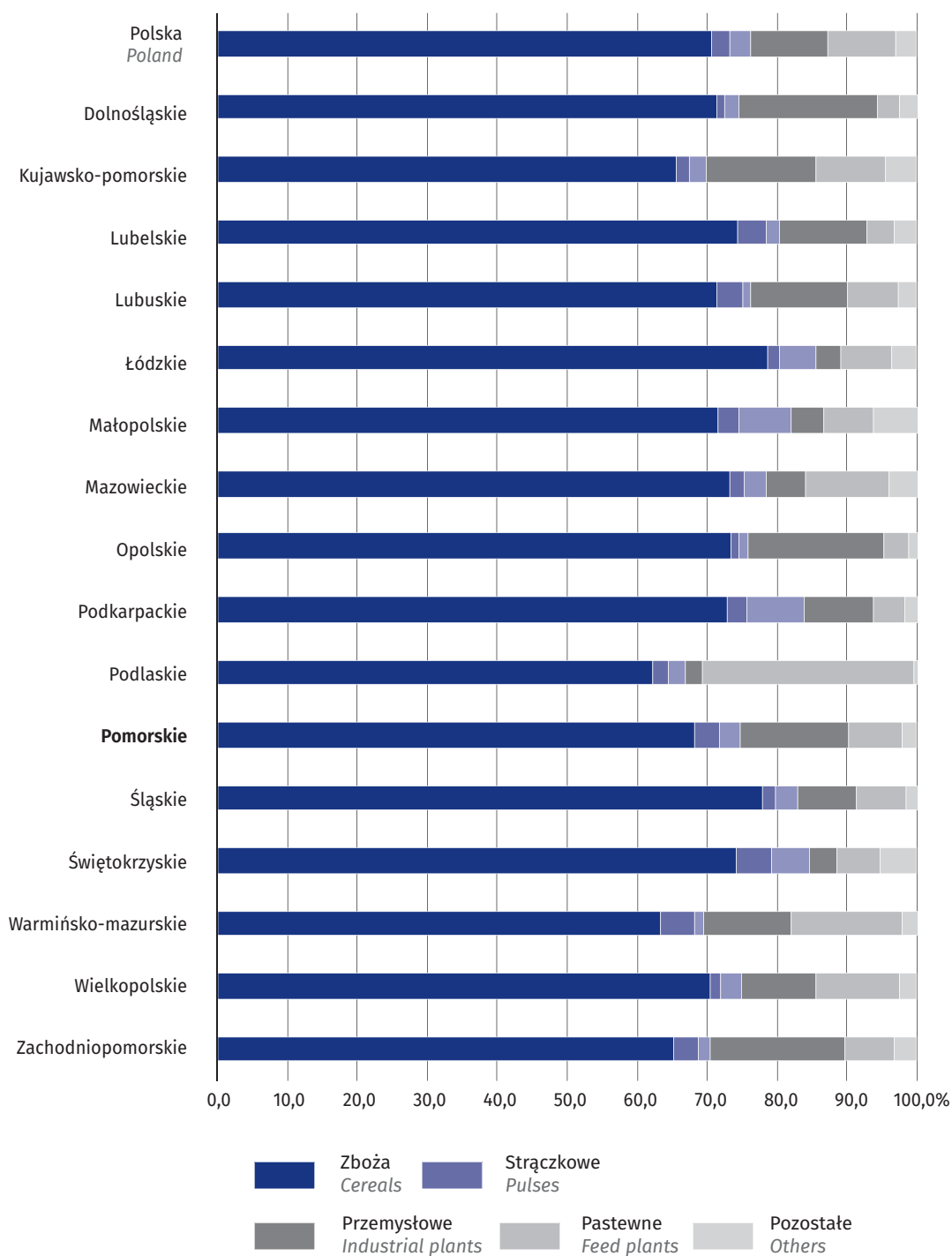

Wykres 14. Zasiewy według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

Chart 14. Sown area by voivodships in 2017

As of June

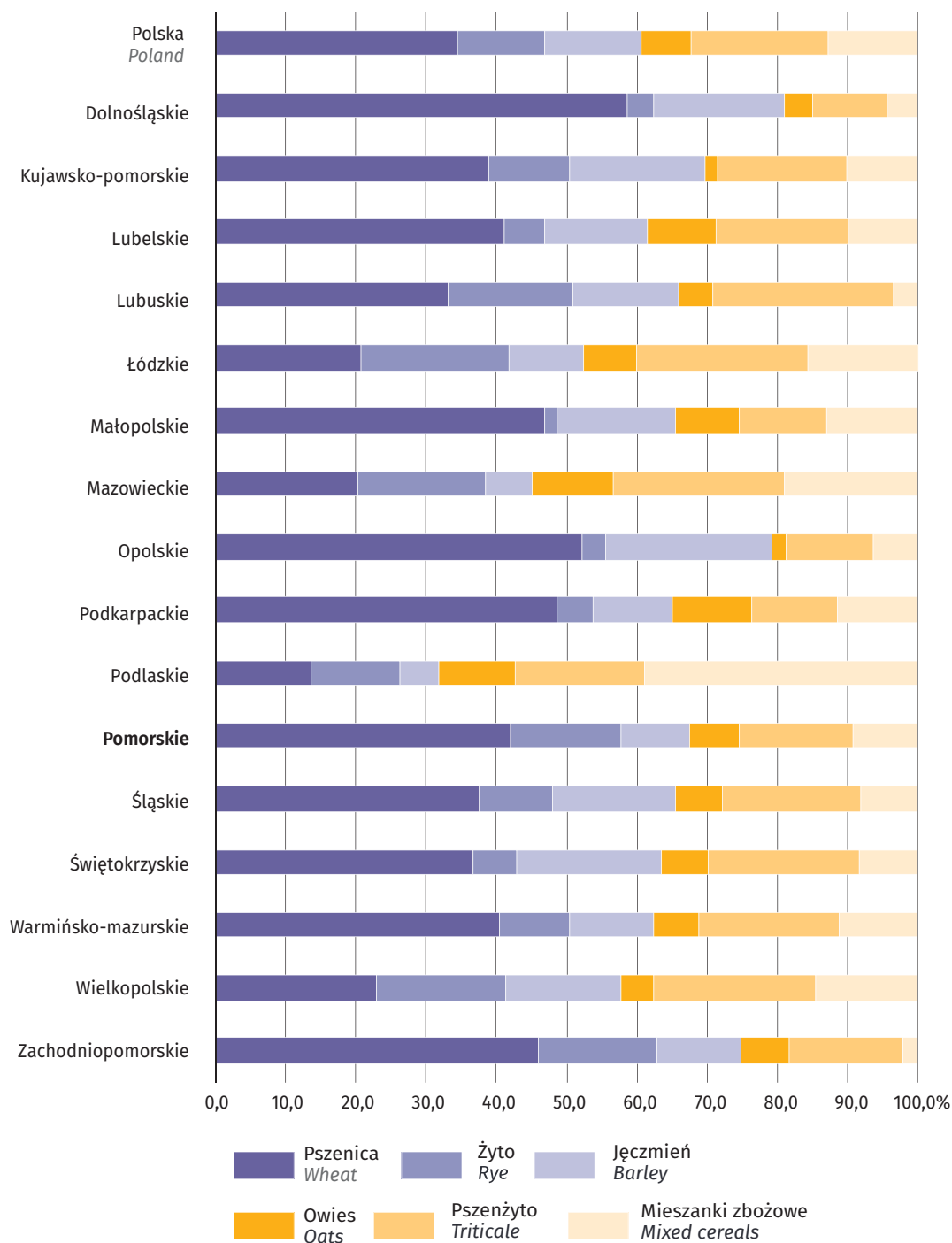

Wykres 15. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

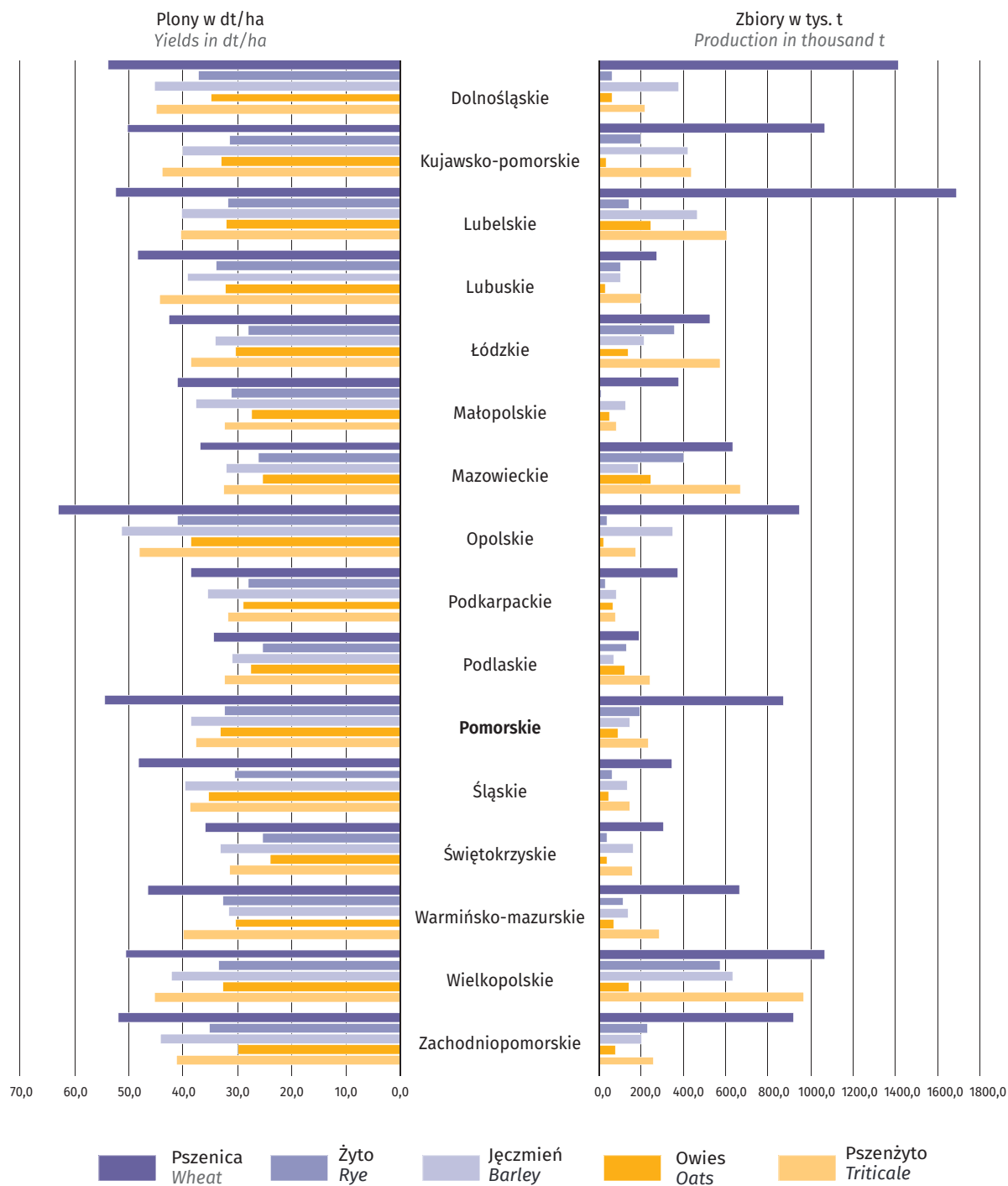
Chart 15. Sown area of basic cereals with mixed cereals by voivodships in 2017

As of June

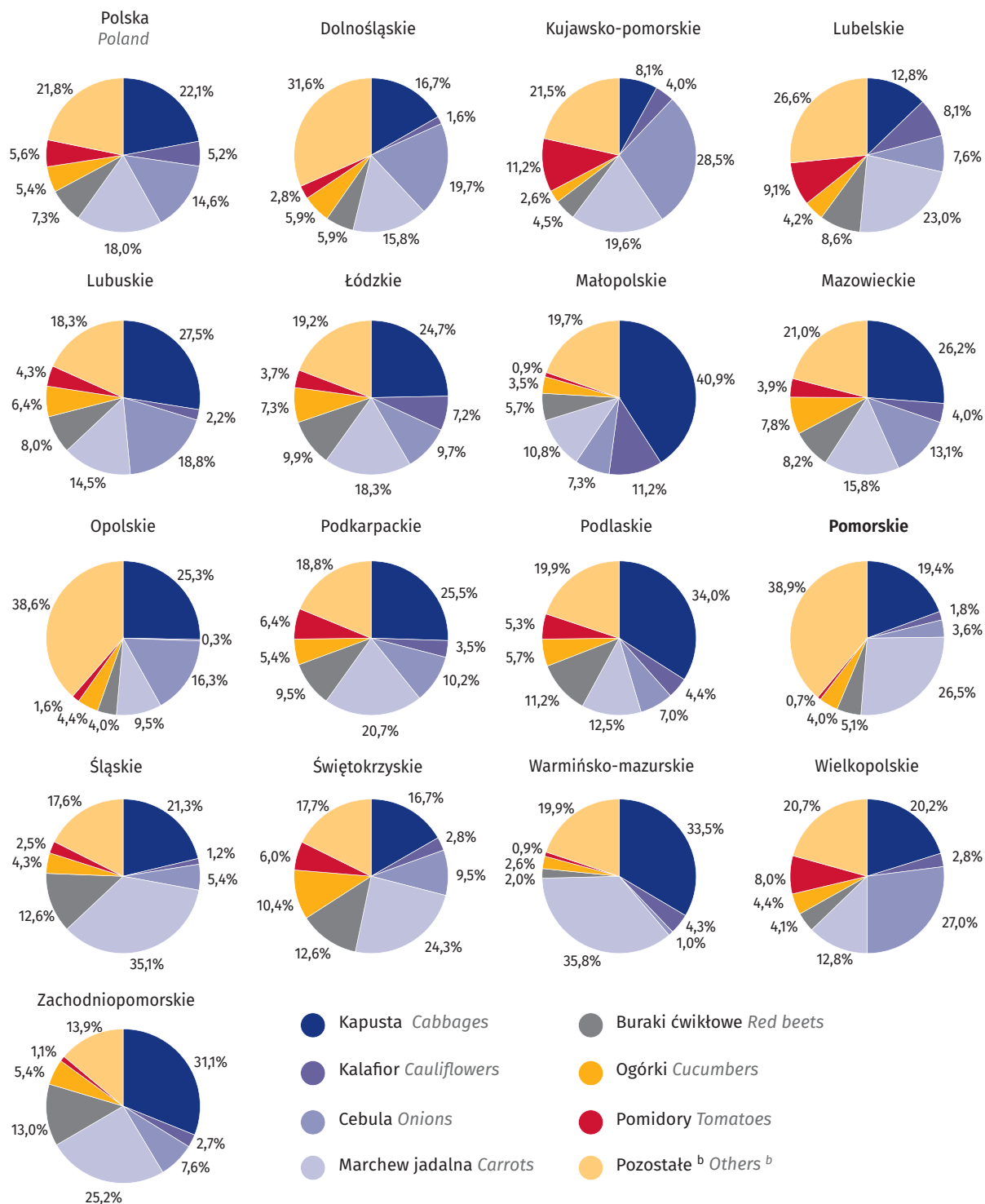
Wykres 16. Plony i zbiory zbóż podstawowych według województw w 2017 r.

Chart 16. Yields and production of basic cereals by voivodships in 2017

Wykres 17. Zbiory warzyw gruntowych ^a według województw w 2017 r.

Chart 17. Feld vegetable production ^a by voivodships in 2017

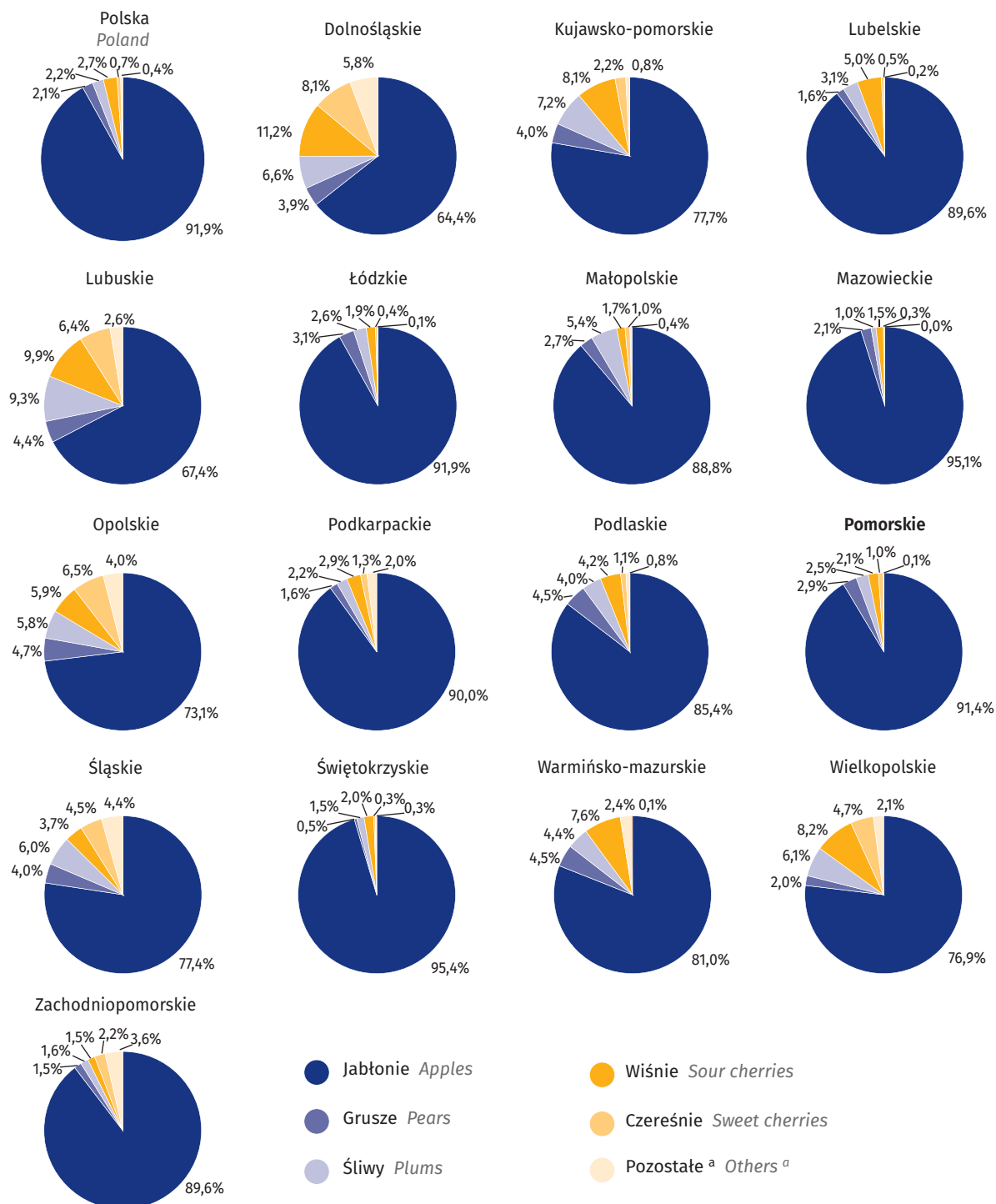

^a łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, groch zielony, fasola szparagowa, kukurydza cukrowa, koper i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb, green peas, string bean, sweetcorn, dill and other.

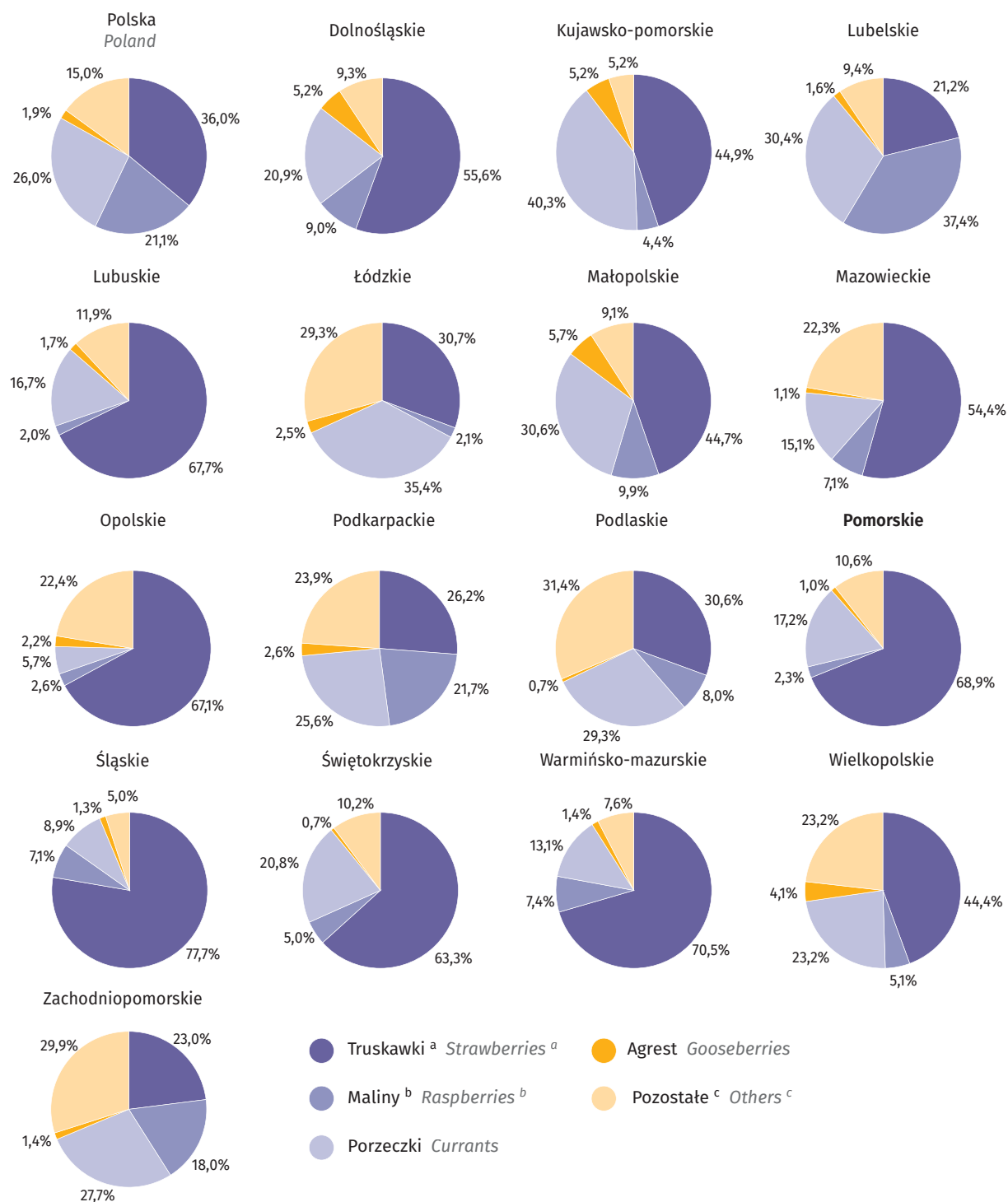
Wykres 18. Zbiory owoców z drzew w sadach według województw w 2017 r.

Chart 18. Tree fruit production in orchards by voivodships in 2017

^a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.
^a Apricots, peaches, walnuts.

Wykres 19. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach według województw w 2017 r.
Chart 19. Production of fruit from fruit shrubs and berry plantations in orchards by voivodships in 2017

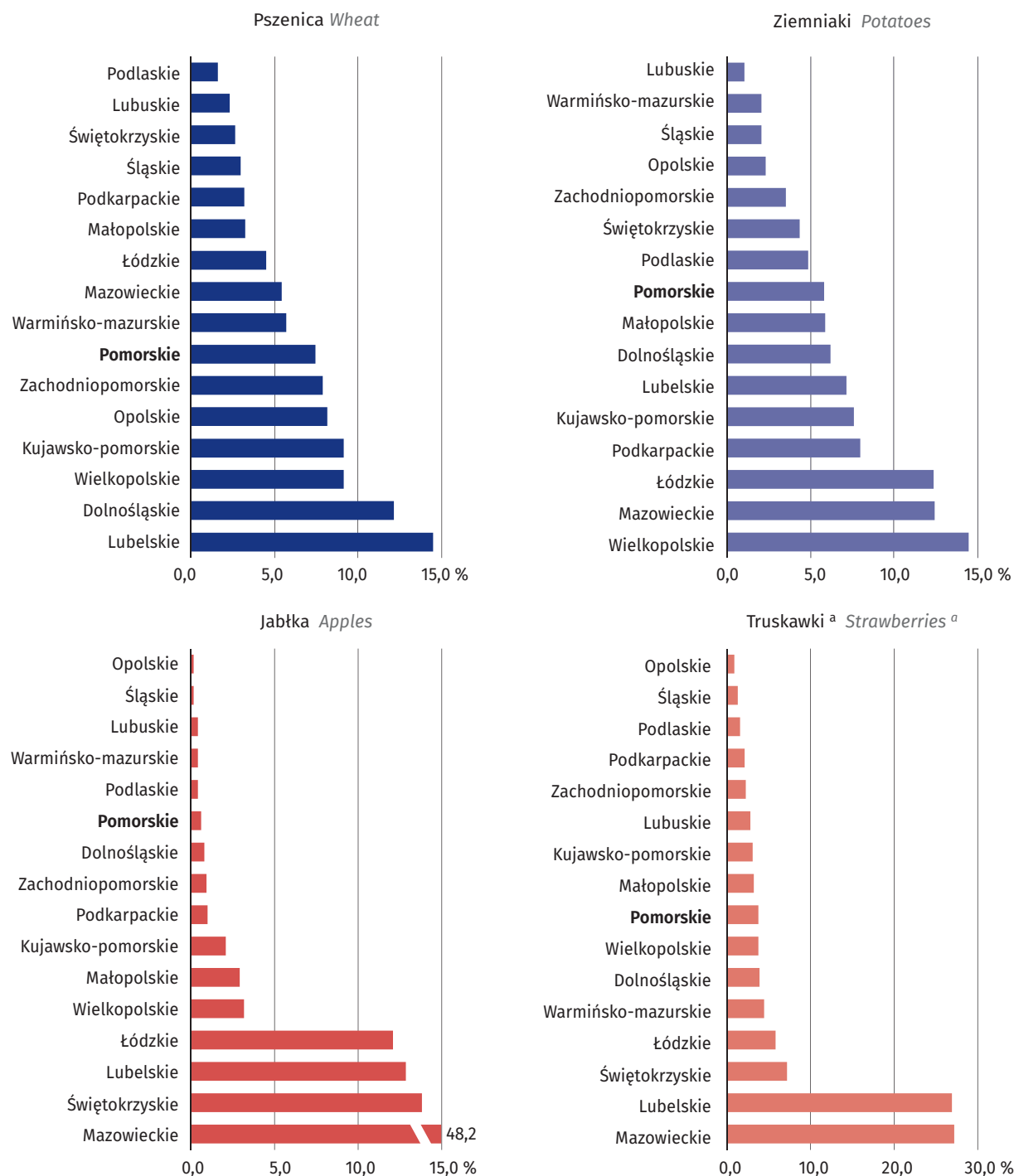

a łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; łącznie z poziomkami. b łącznie z jeżyną bezkolcową. c Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

a Including kitchen gardens; including wild strawberry. b Including thornless blackberry. c Chokeberry, high bush blueberry, hazelnuts and others.

Wykres 20. Zbiory wybranych ziemiopłodów w 2017 r.
(Polska=100)

Chart 20. Production of selected crops in 2017
(Poland=100)

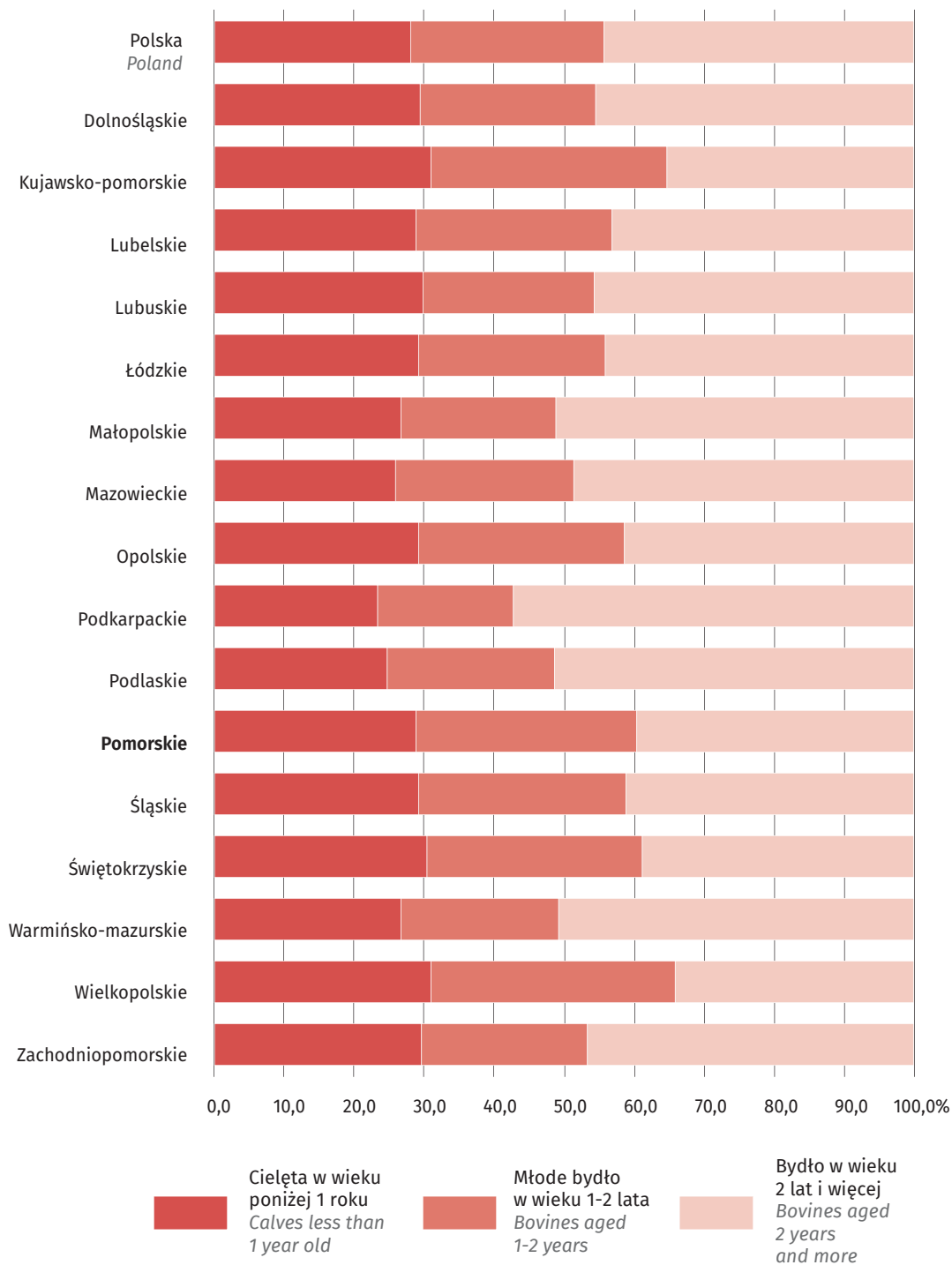
^a łącznie z poziomkami.
^a Including wild strawberry.

Wykres 21. Pogłowie bydła według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

Chart 21. Cattle stock by voivodships in 2017

As of June

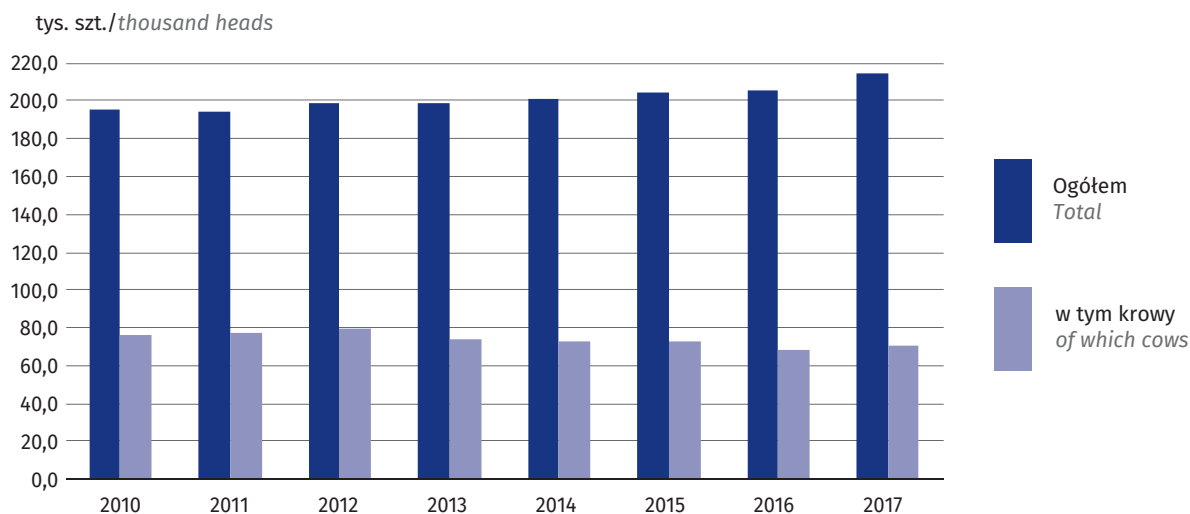
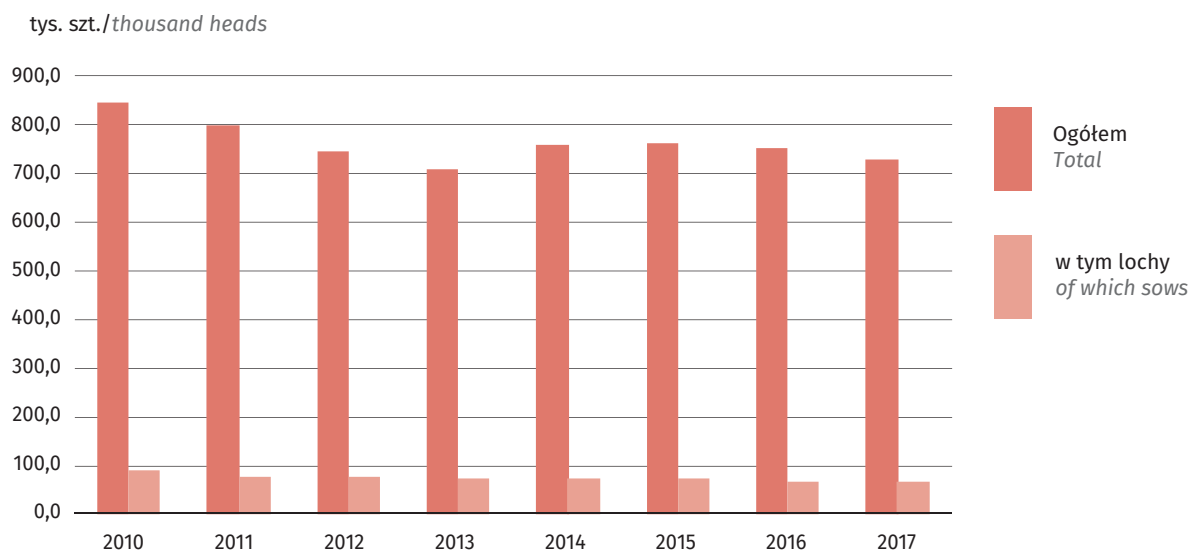

Wykres 22. Pogłowie bydła

Stan w czerwcu

Chart 22. Cattle stock

As of June

Wykres 23. Pogłowie trzody chlewnej Stan w czerwcu ^a**Chart 23. Pig stock**As in June ^a

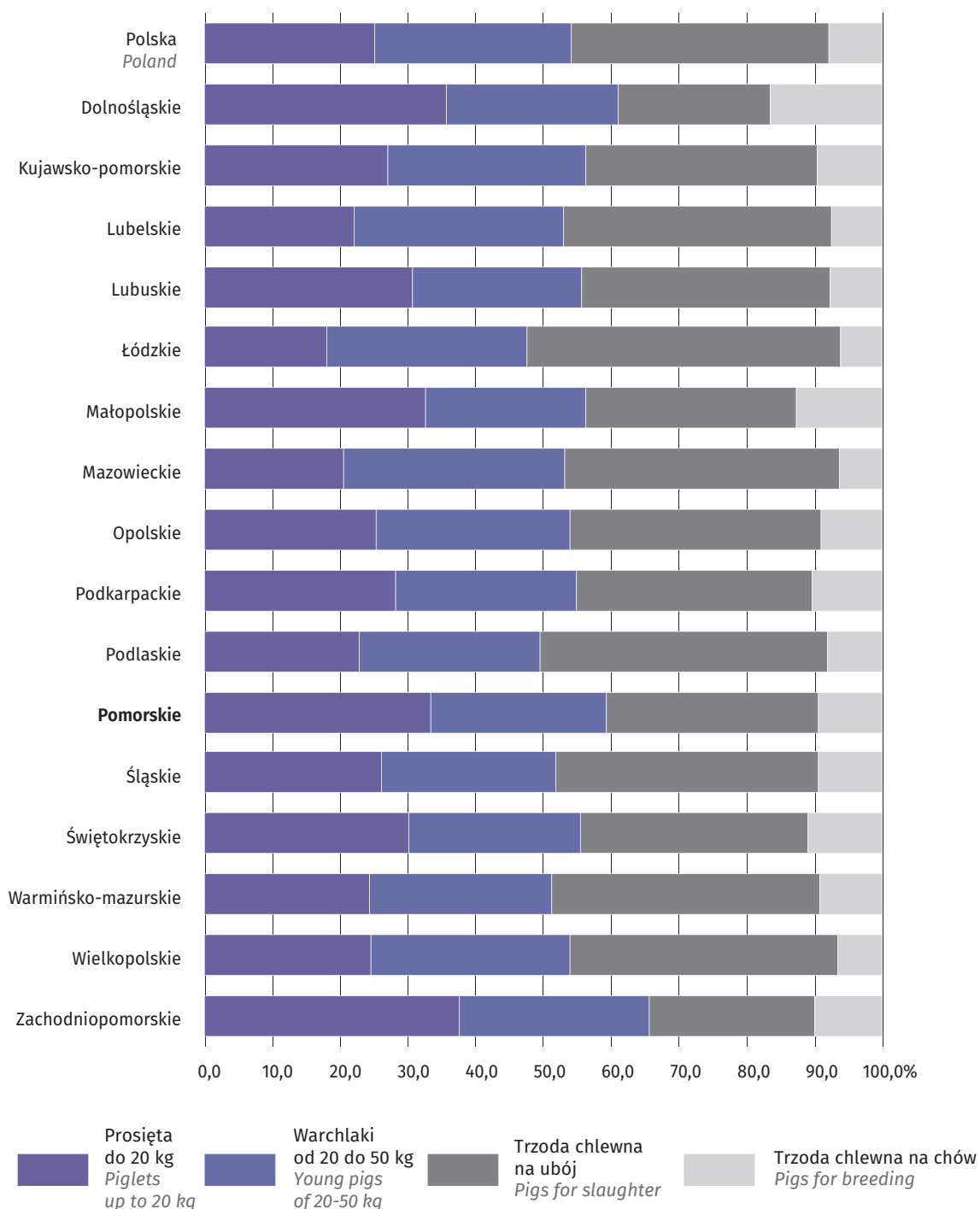
^a Do 2013 r. stan na koniec lipca.
^a Until 2013 as of the end of July.

Wykres 24. Pogłowie trzody chlewnej według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

Chart 24. Pig stock by voivodships in 2017

As of June

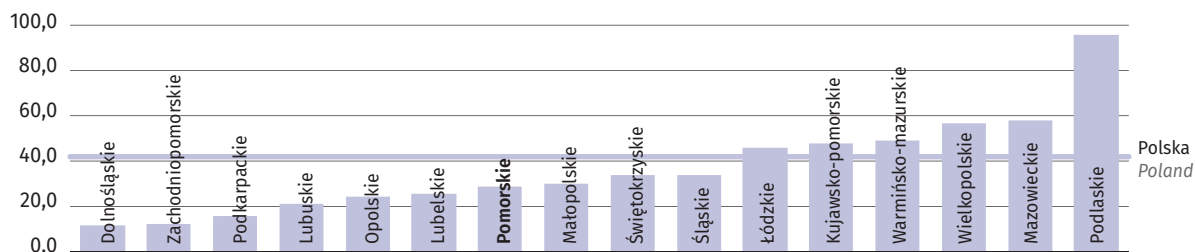

Wykres 25. Bydło na 100 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

Chart 25. Cattle per 100 ha of agricultural land by voivodships in 2017

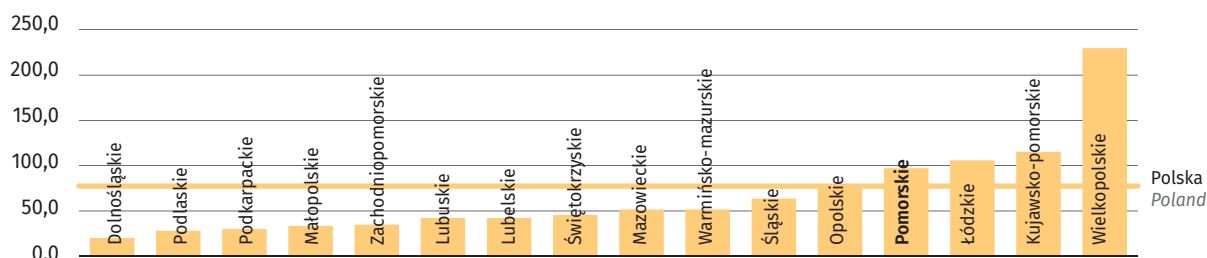
As of June

Wykres 26. Trzoda chlewna na 100 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

Chart 26. Pigs per 100 ha of agricultural land by voivodships in 2017

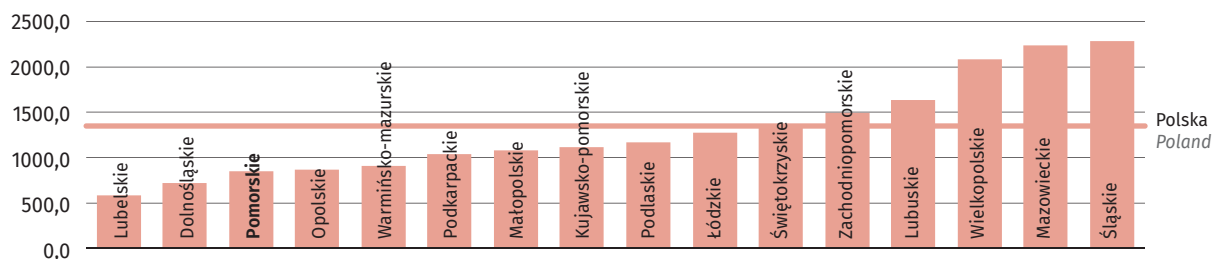
As of June

Wykres 27. Drób na 100 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.

Stan w czerwcu

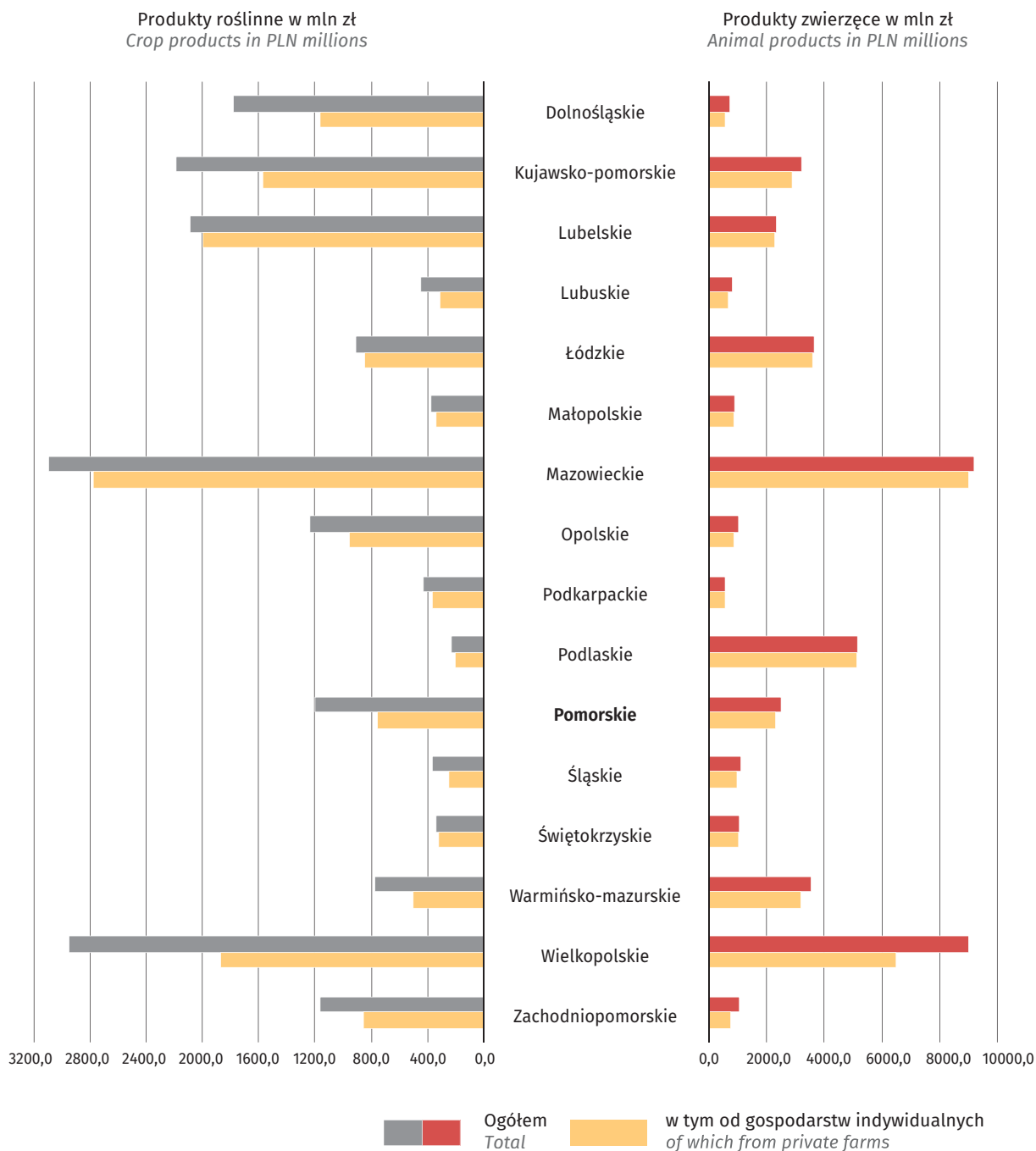
Chart 27. Poultry per 100 ha of agricultural land by voivodships in 2017

As of June

Wykres 28. Wartość skupu produktów rolnych według województw w 2017 r.
(ceny bieżące)

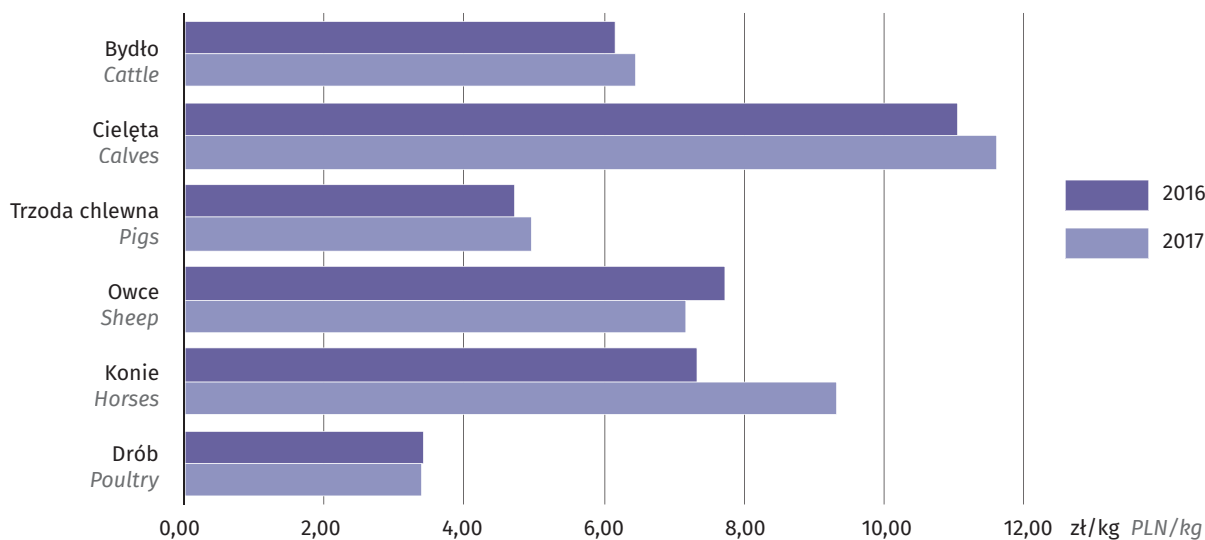
Chart 28. Procurement value of agricultural products by voivodships in 2017
(current prices)

Wykres 29. Wartość i przeciętne ceny skupu ziarna zbóż (bez siewnego)*Chart 29. Value and average procurement prices of cereal grain (excluding seed grains)*

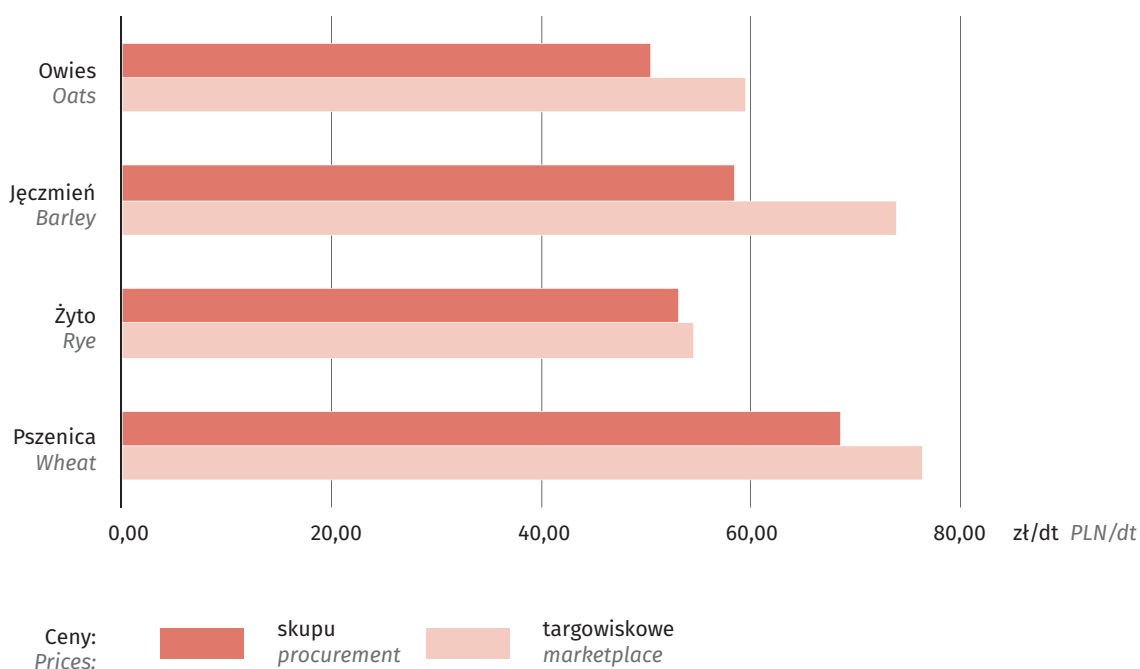
Wykres 30. Przeciętne ceny skupu żywca rzeźnego

Chart 30. Average procurement prices of animals for slaughter

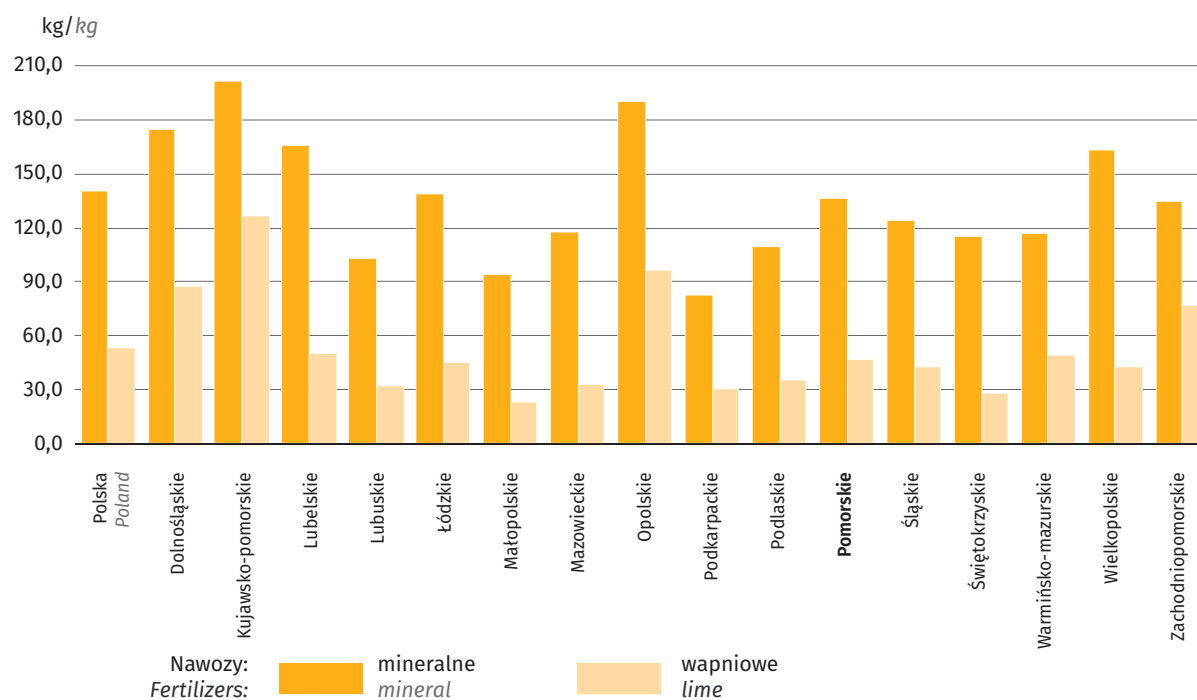
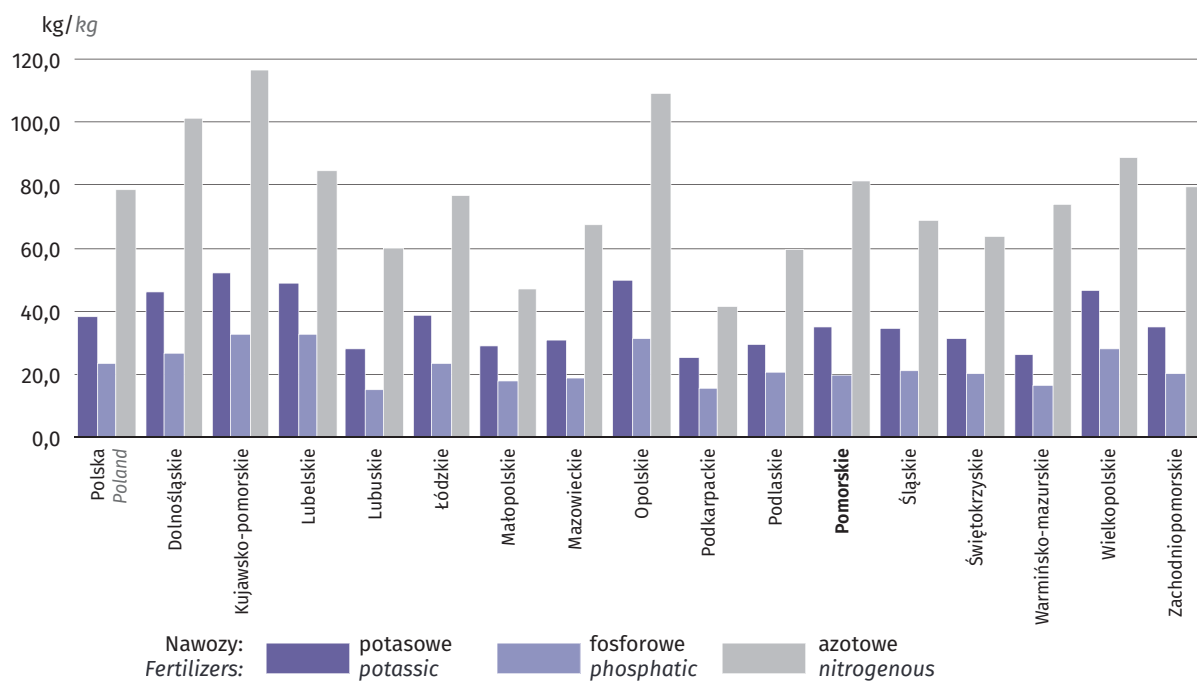
Wykres 31. Przeciętne ceny skupu i ceny targowiskowe w 2017 r.

Chart 31. Average procurement and marketplace prices in 2017

Wykres 32. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych według województw w 2017 r.

Chart 32. Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land by voivodships in 2017

Tablica przeglądowna

Review table

Tablica 12. Województwo pomorskie na tle kraju i pozostałych województw w 2017 r.

Table 12. Pomorskie Voivodship on the background of the country and other voivodships in 2017

Lp	Wyszczególnienie	Polska	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomor- skie	Lubel- skie	Lubuskie	Łódzkie	Mało- polskie	Mazo- wieckie	Opolskie
1.	Ludność na wsi (stan w dniu 31 XII) w tys.	15324,3	906,2	847,9	1138,0	357,1	922,9	1753,5	1921,1	467,5
2.	Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) w tys. ha	14620,3	916,7	1065,6	1455,9	390,7	1017,7	564,2	1940,0	503,0
3.	Powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze (stan w czerwcu) w tys. ha	14490,1	911,4	1059,6	1445,6	388,0	1014,5	557,5	1928,9	501,6
	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:									
4.	zboża podstawowe	6062,1	429,4	490,4	707,1	165,1	506,6	170,5	685,6	270,4
5.	w tym gospodarstwa indywidualne	5586,8	368,2	460,2	692,9	145,7	501,5	165,1	675,4	214,1
6.	ziemniaki (łącznie z ogrodami przydomowymi)	329,3	16,3	24,1	22,8	3,0	41,5	24,4	40,6	5,9
7.	w tym gospodarstwa indywidualne	313,8	14,3	22,8	22,7	2,9	40,7	24,4	40,2	3,8
8.	buraki cukrowe	231,7	20,8	44,8	40,9	1,5	5,6	1,4	18,1	16,3
9.	w tym gospodarstwa indywidualne	192,0	13,8	40,3	39,5	1,1	5,2	0,9	17,2	11,2
	Plony z 1 ha w dt:									
	zboża podstawowe	41,1	49,7	44,0	44,5	42,4	35,6	37,6	31,1	56,7
10.	w tym gospodarstwa indywidualne	39,4	47,8	42,6	44,2	41,9	35,4	36,8	30,8	52,6
11.	ziemniaki (łącznie z ogrodami przydomowymi)	279	350	290	289	317	272	220	280	358
12.	w tym gospodarstwa indywidualne	274	345	290	289	310	272	220	280	330
13.	buraki cukrowe	679	714	710	588	750	719	685	641	696
14.	w tym gospodarstwa indywidualne	681	756	718	588	762	719	733	644	709
	Zbiory w tys. t:									
	zboża podstawowe	24909,0	2135,1	2156,9	3143,5	699,3	1803,5	640,5	2134,0	1533,0
15.	w tym gospodarstwa indywidualne	22022,6	1761,7	1959,5	3063,2	609,9	1777,9	606,8	2076,9	1126,0
16.	ziemniaki (łącznie z ogrodami przydomowymi)	9171,7	570,2	697,5	658,0	95,3	1131,6	537,9	1137,7	212,8
17.	w tym gospodarstwa indywidualne	8605,9	491,8	662,6	656,7	89,0	1107,7	537,4	1124,5	124,1
18.	buraki cukrowe	15733,0	1481,8	3179,2	2407,2	112,5	401,9	95,1	1157,2	1134,2
19.	w tym gospodarstwa indywidualne	13067,9	1043,8	2894,9	2322,4	86,1	375,8	69,2	1109,7	792,6

Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Specification	No.
1252,9	465,4	839,4	1052,1	691,6	587,5	1585,8	535,3	Rural population (as of 31 XII) in thousands	1.
568,4	1064,1	748,2	371,4	486,2	943,2	1772,0	812,9	Agricultural land area (as of June) in thousand ha	2.
555,4	1059,0	735,9	365,0	481,1	920,4	1763,6	802,6	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha	3.
								Sown area (as of June) in thousand ha:	
176,8	244,6	345,6	175,1	213,1	315,0	791,1	375,8	basic cereals	4.
172,5	239,9	299,4	164,5	211,0	279,2	707,3	289,8	of which private farms	5.
27,7	17,1	18,3	8,5	17,9	7,5	43,1	10,7	potatoes (including kitchen gardens)	6.
27,7	17,0	14,3	8,5	17,9	7,0	40,7	9,0	of which private farms	7.
4,5	0,0	10,1	1,8	4,2	3,1	45,4	13,3	sugar beets	8.
4,3	0,0	7,8	1,3	4,2	3,0	33,6	8,4	of which private farms	9.
								Yields per 1 ha in dt:	
35,4	30,4	44,3	41,6	32,7	40,3	42,8	44,8	basic cereals	
35,0	30,0	41,3	40,2	32,5	38,4	40,8	40,5	of which private farms	10.
265	260	291	221	223	247	308	301	potatoes (including kitchen gardens)	11.
265	260	260	221	223	246	303	305	of which private farms	12.
677	393	688	721	617	563	741	629	sugar beets	13.
679	393	701	750	617	562	735	642	of which private farms	14.
								Harvests in thousand t:	
625,1	743,7	1529,7	728,7	696,7	1268,8	3385,4	1685,2	basic cereals	
603,2	720,7	1236,7	660,6	686,9	1073,1	2886,0	1173,6	of which private farms	15.
733,2	443,6	530,9	187,8	400,2	186,6	1327,7	320,6	potatoes (including kitchen gardens)	16.
733,0	442,5	371,4	187,2	400,1	171,6	1232,1	274,2	of which private farms	17.
305,9	0,2	696,4	129,2	260,4	174,7	3362,5	834,4	sugar beets	18.
291,4	0,2	545,7	100,3	260,3	169,1	2465,7	540,6	of which private farms	19.

Tablica 12. Województwo pomorskie na tle kraju i pozostałych województw w 2017 r. (dok.)**Table 12. Pomorskie Voivodship on the background of the country and other voivodships in 2017 (cont.)**

Lp	Wyszczególnienie	Polska	Dolno- śląskie	Kujawsko- pomor- skie	Lubel- skie	Lubuskie	łódzkie	Mało- polskie	Mazo- wieckie	Opolskie
	Skup na 1 ha użytków rolnych:									
1.	zboż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	717	1695	1259	433	824	289	138	330	1864
2.	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w kg	305	79	288	146	254	375	157	475	207
3.	mleka krowiego w l	774	185	763	391	215	809	243	1260	517
	Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.:									
4.	bydło	42,0	11,8	47,9	25,7	21,2	45,8	30,0	57,9	24,4
5.	w tym gospodarstwa indywidualne	43,5	11,1	48,4	25,8	19,7	46,1	30,2	58,5	25,1
6.	trzoda chlewna	77,7	20,3	115,0	42,3	41,9	105,7	33,5	51,5	79,0
7.	w tym gospodarstwa indywidualne	66,6	17,0	121,6	42,4	36,1	104,8	33,1	50,3	98,5

Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Specification	No.
								<i>Procurement per 1 ha of agricultural land:</i>	
280	122	1344	429	149	709	717	1507	<i>basic cereals (including cereal mixed) in kg</i>	1.
100	210	428	327	231	335	549	184	<i>animals for slaughter in meat equivalent (including fats) in kg</i>	2.
206	2255	424	631	371	953	977	164	<i>cows' milk in l</i>	3.
								<i>Livestock (as of June) per 100 ha of agricultural land in heads:</i>	
15,7	95,7	28,7	34,0	33,8	49,3	56,8	12,4	<i>cattle</i>	4.
15,7	96,8	31,9	34,6	33,9	52,9	58,1	12,6	<i>of which private farms</i>	5.
30,1	28,5	97,0	63,4	45,9	51,7	229,7	35,0	<i>pigs</i>	6.
30,8	28,0	60,8	51,9	42,7	50,0	166,1	16,4	<i>of which private farms</i>	7.

Uwagi metodyczne

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do której są zaliczane.

2. Dane zostały przedstawione dla ogółem rolnictwa oraz gospodarstw indywidualnych (gospodarstw rolnych osób fizycznych).

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r., z późniejszymi zmianami). NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573, z późniejszymi zmianami).

4. **Gospodarstwo rolne** - jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby fizycznej (gospodarstwo indywidualne) to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Methodological notes

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the scope of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) in which they are included.

2. Data have been presented for agriculture and private farms (natural person's agricultural holdings) in total.

3. Data are presented in accordance with **the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)**, compiled on the basis of the common Classification Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 VI 2003, with later amendments). NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573, with later amendments).

4. **Agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including edible mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops, as well as activity related to rearing and breeding of livestock, i.e. cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (e.g. wild boar, deer, fallow deer) and bees, as well as maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respect to environmental protection requirements (according to the norms).

Natural person's agricultural holding (private farm) is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolniczą (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 do sekcji A, dział 01, grupy:

- 01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,
- 01.2 – uprawy roślin wieloletnich,
- 01.3 – rozmnażanie roślin,
- 01.4 – chów i hodowla zwierząt,
- 01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),
- 01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Uwaga

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

Holding of a legal person or organisational unit without legal personality is understood as an agricultural farm held by a legal person or an organisation unit without legal personality, the basic activity of which is rated according to the Polish Classification of Activities 2007, to Section A, division 01, groups:

- 01.1 – growing of non-perennial plants,
- 01.2 – growing of perennial plants,
- 01.3 – plant propagation,
- 01.4 – livestock production and breeding,
- 01.5 – cultivation of plants combined with rearing and breeding of animals (mixed agricultural activity),
- 01.6, class 01.61 – service activities supporting plant production (maintaining the lands in compliance with good agricultural and environmental conditions according to the norms), and also, irrespective of the basic activity classification, when the area of agricultural land per the land cultivated by the entity is 1 ha and more or when livestock is reared and bred.

Holder of an agricultural holding is understood as a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually cultivating the land, regardless of whether as an owner, a leaseholder, or using the land in any other respect, regardless of whether this land is situated in one or in several gminas.

Note

Since 2010, the holders of agricultural land not conducting any agricultural activities and the holders of agricultural land of less than 1 ha conducting agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds) have not been included in agricultural surveys.

5. Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych w części przypadających użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

6. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w ustawie z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 278) – prezentuje się w podziale na:

- powierzchnię pod zasiewami,
- grunty ugorowane,
- uprawy trwałe (w tym sady),
- ogrody przydomowe,
- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe – użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Informacje dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

5. Total land area stands for the total area of agricultural land, forest and forest land, and other land, regardless of whether it is owned, leased (with or without contract), cultivated by virtue of the occupancy of a particular post (forester, priest, teacher, etc), common in the part shared by the holder, or land belonging to a deserted household, cultivated by another household.

6. The agricultural land area includes the area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the Law dated 5 II 2015 (uniform text Journal of Laws 2017, item 278) – is presented on the basis of a division into:

- sown area,
- fallow land,
- permanent crops (including orchards),
- kitchen gardens,
- permanent meadows,
- permanent pastures.

Other agricultural land – agricultural land which is not used and not maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding. Sown area does not include the area of orchards, nurseries of ornamental trees and shrubs, nurseries of forest trees for commercial purposes, the crops of wicker, fruit-bearing trees and shrubs outside plantations, as well as any other permanent crops (including Christmas trees) and the area of permanent crops cultivated under cover. This category does not include the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land, which are classified as forests, or crop area intended for ploughing, cultivated as major crops, classified as fallow land.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Information on strawberries also includes organic farming.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone). Do gruntów ugorowanych nie zaliczono gruntów przygotowanych pod zasiewy (np. warzywa), które do 1 czerwca były nieobsiane lub nieobsadzone.

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia sadów to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Od 2016 r. dane o powierzchni uprawy, plonach oraz zbiorach z drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów (bez ogrodów przydomowych i drzew i krzewów owocowych poza sadami).

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements. It includes the land both entitled and not entitled to area payments (e.g. farms with the area of agricultural land of less than 1 ha), as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers). Fallow land does not include land prepared for sowing (e.g. of vegetables) which was not sown or planted as of 1 June.

Permanent crops is the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, Christmas trees, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees and shrubs, as well as berries, maintained in good agricultural condition (including hazel, raspberry and grapevine plantations) and densely planted, as well as nurseries of fruit-bearing trees and shrubs. The areas of strawberry and wild strawberry crops are not included as orchards.

Since 2016, data regarding crop area, yield and production of fruit-bearing trees have concerned only orchards (excluding kitchen gardens as well as fruit-bearing trees and shrubs outside orchards).

Kitchen gardens stand for the land usually located around the farm residence, often separated from the remaining farm area. It covers the area of crops which mainly serve as self-supplies for the household of the agricultural farm user. Infrequently the crop surplus may be sold. A kitchen garden may cover both agricultural and orchard crops, perennial and non-perennial. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Powierzchnia łąk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych (np. wierzb energetyczna).

Powierzchnia pozostałych gruntów to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Permanent meadows stand for the land permanently overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is mown. In mountainous regions it also includes the area of mown mountain pastures. Meadows should be maintained in good agricultural condition and mown at least once a year, but the crops do not have to be used for production purposes.

Permanent pastures are understood as the land overgrown with grass (for 5 years or more), which in principle is not mown but left for grazing. In mountainous regions it also includes the area of mountain pastures left for grazing and maintained in good agricultural condition (including permanent pastures not used for production purposes and pastures for extensive grazing, located on mountainous land or at high altitudes, with low-class soil, where no fertilisation, sub-sowing, irrigation or drainage, etc. is performed).

Forests and forest land stand for the area, of at least 0.10 ha, covered with forest vegetation (forested) or temporarily devoid of it (non-forested), as well as land connected with silviculture. This category includes the area of forest nurseries established on forest land and used for own (non-commercial) purposes of the agricultural farm, as well as the area of fast-growing trees and shrubs cultivated on agricultural land (e.g. energy-crop willow).

Other land is the land under buildings, courtyards, ornamental squares and gardens, parks, inland water areas (owned and leased), melioration ditches, areas naturally covered by wicker, marshland, other land (peatbogs and gravel pits), set-aside land (including forested and bushed land), as well as recreation areas (e.g. located around the house, golf courses, etc). Other land also includes the area of agricultural land not used for agricultural purposes and permanently excluded from such use, e.g. agricultural land intended for road or supermarket construction

7. Produkcję rolniczą scharakteryzowano za pomocą podstawowych mierników, tj. produkcji globalnej, końcowej i towarowej. Ze względu na dostępność danych informacje w tym zakresie prezentuje się z rocznym opóźnieniem.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje (ustaloną szacunkowo):

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Produkcja towarowa w poszczególnych grupach podmiotów (gospodarstwa państwowe, spółki, spółdzielnie produkcji rolniczej i gospodarstwa indywidualne) jest pomniejszana o wartość produktów rolnych zakupionych bezpośrednio od innych grup podmiotów gospodarczych, równocześnie produkcja towarowa podmiotów gospodarczych, które dokonują sprzedaży jest powiększona o tę wartość. Produkcja towarowa nie obejmuje obrotów między poszczególnymi podmiotami gospodarczymi zaliczonymi do tej samej grupy podmiotów i sprzedaży produktów rolnych przez spółdzielnie produkcji rolniczej – członkom tych spółdzielni.

7. Agricultural output was characterised using basic measures, i.e. gross, final and market output. Due to data availability, information in this scope is presented with one year delay.

Gross agricultural output includes (estimated):

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin, as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd) which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, consumption of agricultural products from own production, increase in inventories of plant and animal products and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilised for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

The value of agricultural market output in various entity groups (state farms, companies, agricultural production cooperatives and private farms) is decreased by the value of agricultural products purchased directly from other groups of economic entities. At the same time, the market output of economic entities which conduct the sale is increased by this value. Market output does not include turnover between individual economic entities included in the same entity group and agricultural product sales by agricultural production cooperatives to their members.

8. Wielkość produkcji roślinnej obliczono na podstawie:

- wyników czerwcowych badań reprezentacyjnych w zakresie powierzchni zasiewów,
- wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
- sprawozdań statystycznych z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora prywatnego i publicznego.

9. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie waga jest powierzchnią danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

10. Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycy). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lnem oleistym), słonecznik na ziarno, konopie, tytoń, chmiel, cykorię oraz inne oleiste (mak, gorczyca, soja, itp.).

Uprawy **pastewne** obejmują:

- okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy,
- kukurydzę na zielonkę,
- strączkowe pastewne (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno).

8. Crop output volume was calculated on the basis of:

- June sample survey results on sown area,
- sample survey results on yields and production as well as assessments and opinions issued by Statistics Poland's experts,
- statistical reports of the state farms, agricultural production cooperatives and companies with a share of private and public sector property.

9. Yields are understood as the volume of weighing units (dt) of particular agricultural products harvested from the area unit (ha). Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of the given cultivation. Areas of high and low yields (included in the surveys) are included, as well as areas from which yields were not harvested (due to hailstorm, flood, etc.).

To convert green fodder to hay, it was assumed that 5 dt of green fodder = 1 dt of hay.

10. Data concerning **sown area** refer to particular crop production cultivated as main crop.

Cereals, unless otherwise stated, are:

- basic cereals: wheat, rye, barley, oats and triticale,
- cereal mixed for grain,
- buckwheat, millet, maize for grain and other cereal (amaranth, canary, century-old rye).

Consumer pulses include peas, beans, broad beans and other edible pulses cultivated for grain (such as chick-peas). Area sown with peas, beans, broad beans, etc. and designed for harvest before reaching maturity has been included in field vegetables.

Industrial crops include: sugar beets, rape and turnip rape, flax (including oilseed flax), sunflower for grain, hemp, tobacco, hop, chicory and other oilseeds (poppy, mustard, soya, etc.).

Feed plants include:

- root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip and others),
- small-seed legumes (including perennial, e.g. clover, lucerne, sanfoit) and other fodder and grass,
- maize for green forage,
- pulses for feed including cereal and pulse mixed for grain.

Pozostałe uprawy to: warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), zioła i przyprawy, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

11. Dane dotyczące powierzchni poszczególnych upraw ogrodniczych prezentowane są na podstawie szacunku przeprowadzonego przez rzeczoznawców, którzy dokonują oceny powierzchni upraw ogrodniczych według położenia gruntów. Jest to podejście pilotażowe, a w przyszłości GUS planuje pozyskiwanie takich danych z badań powierzchniowych.

12. Dane o pogłowie zwierząt gospodarskich opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych i Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Od 2016 r. dane dotyczące pogłowia drobiu prezentuje się niezależnie od wieku.

13. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

Dane o skupie mleka i jaj obejmują: mleko krowie i jaja kurze konsumpcyjne.

14. Dane o cenach skupu prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

15. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województwa.

16. Dane o ciągnikach dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych. Od 2010 r. dane prezentowane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

Other plants include: field vegetables, strawberries, and wild strawberries, seed crops, soil-grown flowers and ornamental plants, other industrial plants (e.g. safflower, perennial crops for energy production), herbs and spices, as well as plants grown under cover (excluding permanent crops under cover), and other crops.

11. Data on the area of individual horticultural crops have been presented on the basis of experts' estimation of the horticultural crop area taking into account the location of land. This is a pilot approach. In the future, Statistics Poland plans to obtain such data from land cover studies.

12. Data regarding livestock and animal output were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, Agricultural Census 2010 and estimates.

Since 2016, data on poultry flock have been presented regardless of age.

13. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities conducting procurement of agricultural products directly from producers based in the Voivodship.

Data regarding production and procurement of milk, and eggs wool concern cows' milk and hen eggs.

14. Data regarding procurement prices are presented excluding VAT; they refer to prices paid by economic units conducting procurement of agricultural products directly from agricultural producers. Average prices were computed as a quotient of value (excluding tax on goods and services) and quantity of each agricultural product.

15. The information on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces comes from monthly price quotations of agricultural products provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average monthly prices were calculated as arithmetic mean of all quotations within the whole country and all voivodships.

16. Data regarding tractors concern biaxial and caterpillar tractors. Since 2010, data have been presented on the basis of a periodic survey conducted every 3 years.

17. Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2016/17 dotyczy okresu od 1 VII 2016 r. do 30 VI 2017 r.).

18. Dane w większości tablic zestawiono **według siedziby użytkownika**.

Siedziba użytkownika gospodarstwa indywidualnego to adres zamieszkania (który nie musi być jednocześnie adresem zameldowania) użytkownika.

Siedziba gospodarstwa rolnego osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to siedziba jednostki lokalnej prowadzącej działalność rolniczą (jest to jednocześnie siedziba gospodarstwa).

19. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeżeli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

20. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100%.

17. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2016/17 farming year covers the period from 1 VII 2016 to 30 VI 2017).

18. Data in most tables have been compiled according to the **official seat of land holder**.

Seat of the holder of a private farm is the address of residence of the holder (which needn't be the same as the address of permanent residence).

Seat of an agricultural holding of a legal person or an organisational unit without legal personality is the seat of the local unit conducting agricultural activity (also the seat of the holding).

19. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock – unless otherwise indicated – as of June.

20. Due to electronic data processing techniques, in some cases the sums of the components may differ from “total values” or may not sum up to 100%.